

309197

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

సంపుటము ౫

తెన్న పట్టణము 1918 నం. నవంబరు నెల 12 వ తేది మంగళవారము

కాళియమ్మ నామ సంవత్సర కార్తీక మాస శుద్ధ పంచమి.

No. 184

సంచిక ౧౮౪

సిద్ధి ది సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాం గ్రామిక విషయములు వీలగునెడల వేలువేలు బాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యాయబడును. కాబట్టి యువవిలేఖక మహాశయులు యథా ప్రకారము తమ వ్యాసములను డిసెంబరు నెలలో పలపంపిపై వేర్వేరునబడిన విషయ విభజనమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటన మునకును సాయపడఁ బ్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

మరిచి గుణముగల శాస్త్రీయావధములు

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాథ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.

1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవధ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు సాంక్షియభావలో జరుపవలయును.

జాండూ షార్త్ స్టూటికల్

వర్షు

అయుర్వేద యావధముల జేయువారు

బొంబాయి నం. ౪.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

వాలంటీరు సిగరెట్లను

ఉపయోగింపును.

ప్రకృతము మార్కెట్టులో యుండు అన్ని రకముల కంటే ఇది శ్రేష్ఠమైనది 6000 సిగరెట్లను 10 ప్యాకెట్లుగా కట్టియుంచబడియుండు వెట్టె 1.కి రు 75.0-0 మాత్రమే. మొత్తముగా కొను వర్తకులకు మంచి కమీషను ఇవ్వబడును. వివరములు కావలసిన యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

పి. ఆర్. కిట్టి అందు కో.

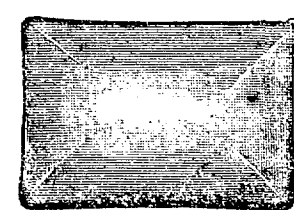
1841

చంద్రబిల్లింగ్స్, తంజావూరు.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

నినోదమైన గాలి తలగడలు.

వీటియందు కొకొయ్యొక్క మరచిలకు తీసివేసి కావలసినవఱకు గాలిని నింపుకొని మరను మనుపటికలె బిగి

చిన రుదల మిక్కిలి సౌఖ్య కరమైన తలదిం దగును. ఆ క్కరలేనప్పుడు మరనుతీసిన గాలియంతయు పోయినతే తేలులో గాని వొడియందు గాని యుంచుకొనవచ్చును. ఇది కోరోబాధ గలవారికిని, ప్రయాణీకులకును తదితర ప్రజాసామాన్యమునకును మిగుల ప్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సౌఖ్యమును పొందును తలదిండు 1-కి అటాలు 0-8-0, తలపలపు ప్రత్యేకము.

(కె36) చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ, నెం. 6, వెంకటేశమఠ్రివీధి, సామకూరుపేట, మద్రాస్.

అమృతార్ణవ అనలేహ్యము
ఈ అమృతార్ణవ రక్తమును శుద్ధిచేసి శీర్షమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుష్ణ శీతములను తేలి తేలి కాలి మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు శేవక్కును కలిగించును. దీర్ఘాయు, శ్రేయస్, తలసోపి, కొమ్మలొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.
(219) అర్థపౌను రు 1-కి రు. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్రి, అనంతపురం హోమ్ థియేటరు, 157, బ్రాహ్మణ, మద్రాసు.

మలయ చందనము

(1251) సెగరోగమునకు వరకరము మందు తుయ్యకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్తము లేదు. పిచికారీ మున్నగు కఠినవికల్పల పనిలేదు. రుచ్యమైన మామలయచందనము ఎటువు తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల సెగరోగమును మూడు పూటలలో మాన్పును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0 గంధర్వశార్మసి, రాజమండ్రి.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 1250
(విజ్ఞుర) ఆటో డిట్ బహారే. (విజ్ఞుర) కాబడినది.
ఇప్పటికాలపునుండి కనుపడునది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది. అల్పాహారముగాని, సారాహారముగాని, శరీరబడకలె సద్దమ చేయబడిన తేనెల తుప్పనులము.
నీ తుబాలపై కొన్ని చిందువులు చిలకకొనినతో, మనోహరమగు సువాసన నిష్పలపించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును
తీన్మలై (అర గ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యరకము మైజా 1-గ్రాం " " 0-12-0
పేరొక మైజా 2 " " " 1-4-0
వెజ్జమైజా 4 " తేక శ్రీ కొమ్మ " " 2-0-0
వి. వి. శివప్రసాద రు 0-4-0 ప్రత్యేకము
కల్లెల, పట్టుబడులందరి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాఫల్యముల చొరవను. దీనికి అనేకవిధముల నకలు వెంటలు కలవు. కావున, లోయలలోనున్నవి సీసా మైజా, కావుననే అటో డిట్ బహారే అను పేరును పొందినపుడు ఈ అటో డిట్ బహారేయొక్క గుణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగుబాటు ప్రాసినవో అలాగే ముత్తుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదు.
పోస్టుచేయుట: అంగ్లోయంపియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, హమ్మియన్ వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు రేఖంతు:- మెనాన్ పురసోరంమూర్తి, వైశాఖనాథరొడ్డు, మద్రాసు

బిరోపామహాసంగమము

(రైతు విజయి)

ఇంగ్లండు

జర్మనీ సంధిపరతుల నంగీకరించుట

యొద్దము నాశ్చర్యల చేయుట.

లండను, నవంబరు 11:—నవంబరు 11 ను తేదీ యంద యము 5 గంటలకు జర్మనీ సంధి పరతులమీద సంతకము చేసిన దనియు, 11 గంటలకు యుద్ధంబులలో నైపుణుల శస్త్రముల వినిపించినయు, ప్రధానమంత్రిగారు ప్రారాభిం గా సంఘమువారికి తెలుపుచున్నారు.

కెయిజరు రాజ్యత్యాగము

లండను, నవంబరు 9:—మాన్యు హిందెకొబర్గ్, క్రవు నుపిక్కుమున్నగు చారిత్రులు 9-వ తేదీ యందయు కెయి జరు చక్రవర్తి రాజ్యపరిత్యాగప్రత్యుమిద సంతకముచేసెను. సంతకము చేయునపుడు కెయిజరు దుఃఖపూరితుడై, తనదేశముయొక్క శుభమునకే తాము రాజ్యపరిత్యాగము చేయుచున్నామని చెప్పిరి.

లండను, నవంబరు 9:—కెయిజరు రాజ్యత్యాగము చేయుటవలన జర్మనీ ప్రభుత్వమువారు సంధిపరతులకు అంగీకరింతురని విశ్వసించుటచున్నది.

ఆమ్స్టర్దాము, నవంబరు 9:—జర్మనీ రాజ్యములోని ఉత్తరప్రాంతములలో చాల అల్లరులు గా మన్నుచి. కారా గృహమునుండి యీ చుట్టనే విడుదల కాబడిన సాంఘిక వర్గములోని వారొకరు దేశమున ప్రజాప్రభుత్వము నెలకొల్ప వలయునని యుపన్యాసము లిచ్చుచున్నారు. ఆయన యా దర్శముల ప్రోత్సాహపరచుచు నైనికు లనేకులు సయితము దేశమున సంఘాతముచేయుచు నుపన్యాసములనిచ్చుచున్నారు. నైనికవర్గమువారి భవనములన్నియు పట్టుకొనబడినవని నెంట్రు లు వీరోచితము తెలుపుచున్నారు. గాకగోకలు సయితము నిలిచిపోయినవి. దేశ భవిష్యితిని గురించి నెనేటువారిలో రాయబారములు జరుగుచున్నవి. దేశమున అరాజకములేకుండ ప్రయత్నము చేయుదని ప్రజల నుద్బోధించుచున్నారు.

పశ్చిమ జర్మనుదేశములో సయితము అరాజకము ప్రబలుచున్న దని తెలియుచున్నది. ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వమును నెలకొల్పటయు తమ యాదర్శముని కియులు సోనెటుగారు సిగ్గువిల్పు ప్రాంతములలోని జనులకు ప్రకటించియున్నారు. మాకోరికలు సఫలీకృతముచేసిన ప్రకృతపు అధికారవర్గమునకు లొంగి యందుమనియు వాయన చెప్పుచున్నారు. నైనికులు సయితము ఈ మాటలకు ఉత్సాహపరితులై ప్రజానాయకులకు బోధింపి పనిచేయుచున్నారు. అధికారవర్గమువారు ప్రజల సేమియు చేయలేకున్నారు. యుద్ధరంగమున నైనికుల స్థితిగతులు లే లాగున నున్నవియు తెలియలేదు.

కెయిజరు మెప్పి చెటుకు వచ్చుట.

లండను నవంబరు 11:—కెయిజరు, కుటుంబసమేత ముగా మెప్పి చెటు అను ప్రదేశమునకు వచ్చి చేరినాడు.

జర్మనీ యుత్సాహము

లండను, నవంబరు 10:—నూతన ప్రభుత్వము ప్రలజ కోరికల గౌరవించుటకు చేయు ప్రయత్నముల తెలుపుచు ప్రకటనము లనేకులు దేశమున ప్రచురింపబడియున్నవని యొక బెర్లి ను తంతివార్తవలన తెలియుచున్నది.

జర్మను నైనికులు ఆయుధముల వినిపించుట

లండను నవంబరు 10:—జర్మను దేశసరిహద్దుల కాపాడుచున్న నైనికులందరు ఆయుధముల వినిపించువైచి స్వగ్రామములకు వెళ్లుచున్నారు.

అరాజకఫలితము.

ప్రజల యుత్సాహము.

లండను, నవంబరు 10:—దేశమున సేమియు నష్టము లేకనే, సాంఘికవిప్లవకారుల ప్రయత్నములు సఫలీకృతములై నందులకు ప్రజలంతయు యుత్సాహమున చూపుచున్నారు.

నూతన ప్రభుత్వము ముందుచేయవలసిన పని

లండను, నవంబరు 10:—తాత్కాలికముగా ప్రకృతము నెలకొల్పబడిన ప్రభుత్వము త్వరలో ప్రజనాయకుల నాహ్వానము చేసి ముందుచేయ వలసినపనుల నాలోచించుటకు నిశ్చయించినది.

బర్లినులో అల్లరులు.

లండను, నవంబరు 10:—గత శుక్రవారమునాడు అల్లరులు చేసినవారిలో ననేకులు ఆరెన్సు చేయబడిరి. నైనికుల నేకులు పురవీధుల పారా ఇచ్చుచున్నారు.

స్వతంత్రసాంఘికవర్గము

ఆమ్స్టర్దాం, నవంబరు 9 — పోలినువారు బెర్లినులో స్వతంత్రసాంఘికవర్గకార్యసామము మూసి ఆవర్తపు కార్యదర్శిని, స్వతంత్రసాంఘికపత్రికాసంపాదకుని బంధించిరి.

జార్జి చక్రవర్తిగారు.

లండనులోనే యుండును.

చక్రవర్తి రాజకీయవాతావరణమును బట్టి రాజుగారు ప్రకృతము లండను నగరములోనే యుండునని పత్రికాసంఘమువారు తెలుపుచున్నారు.

నూతన ప్రధానమంత్రి.

ఆమ్స్టర్దాం, నవంబరు 9:—మాన్యు రాజకుమారుడు సామ్రాజ్యసంరక్షకుడుగ నియమింపబడును. నూతనప్రధాన మంత్రియను ఎబర్టు అనునతడు సాంఘికవాది బెర్లినులో వుట్ట పు జనవర్తమున కధిపతి. బోల్షివిస్టుల పని సాగింపగూడదని యు అహంసను స్వయం దుర్గరము చేయగూడదనియు ప్రజలను హెచ్చరించుటకు బెర్లిను ప్రభుత్వమువారు వివిధపురములకు వివిధోద్యోగులను పంపుచున్నారు. ఈ ఏర్పాట్లవలన వివిధ ప్రదేశములందు విప్లవోద్యమము నణచుట గలిగెను.

కాక్ స్టాన్లినోపిలు యాత్ర

పారిసు, నవంబరు 9:—అతిశౌర్య క్రతో గనులను తొలగింపవలసి యున్నది గాన ఇక చాలదినముల వఱకు మిత్రమండలి నాకాదళము కాక్ స్టాన్లినోపిలును కేరజాలరు.

క్రుపుగారు పట్టుబడుట.

లండను, నవంబరు 10:—ఈసమగారు క్రుపుగారిని వారిభార్యను ఆరెన్సు చేసి నాళని రెన్ను తెలుపుచున్నది.

ఇంకోక ప్రజాసత్తాకము.

వర్తమానములో నెలకొల్పబడిన తాత్కాలికప్రభుత్వము వారు ప్రజాస్వామిక రాజ్యమునై కోరుచున్నా మని ప్రకటించిరి.

జర్మను సంధిరాయబారి

ఆమ్స్టర్దాం, నవంబరు 9:—జర్మను సంధిరాయబారి తన స్థానమునకు బోవుమండగా దారిలో ఒక మందుసామగ్రిస్థానము ప్రేజుటచూచి అది మరణింకుల ఆగ్ని యని భ్రమపడి కొంతకాల మాగె నని ప్రకటించబడినది.

తుర్కీ సంధిరాయ బారములు

ఏడెనలో పరిష్కరింపబడుట.

లండను, నవంబరు 7:—సంధి విషయమున సర్ జోర్జ్ యిక్ గారి ప్రక్షిప్త ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు రాబట్టు సెసిలు ప్రభువుగారు ప్రకృత స్థితిగతులనుబట్టి తుర్కీ సంధి రాయబారములలో కొన్ని ఏడెనవర్త పరిష్కరింపబడు నని చెప్పిరి.

జర్మను ప్రధానమంత్రి ప్రకటనము

లండను, నవంబరు 9:—జర్మను వాయువార్త యిట్లు తెలుపుచున్నది:—జర్మను ప్రధానమంత్రియైన మాన్యు రాజకుమారు డీ క్రింది ప్రకటనమును ప్రకటించెను. కెయిజరును, యువరాజును తమ సింహాసనమును త్యజించుటకు కృతనిశ్చయములైరి. కెయిజరు తమ పదవిని వదలుకొను విషయమునుగూర్చి యు, జర్మను యువరాజు జర్మను సామ్రాజ్యవీరమున ప్రవ్యా

వీరమును త్యజించువిషయమును గూర్చియు, దేశసంరక్షక ప్రభుత్వము నేర్పజుచు విషయమును గూర్చియు సమస్యలపరిష్కరింపబడువఱకును ప్రధానమంత్రి తన స్థానముననే యుండును. దేశసంరక్షక ప్రభుత్వమునకు దీర్ఘకాలి ఛాన్సులరు ఎబర్టుగారిని ప్రధానమంత్రిగ నియమించుటకు మాన్యురాజుకొమారుడు నిశ్చయించెను. తక్షణము సర్వజనులకును ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటకును జర్మను జాతీయసభ నేర్పజుచుటకును ఒక బిల్లుఅమలులోనికి దీసికొని రాబడును. నూతన జర్మను జాతీయసభ వారు జర్మను ప్రభుత్వ సమస్యను పరిష్కరించి జర్మను సామ్రాజ్యములో కేరగారు ప్రజలవిషయమును నిర్ణయించును.

బవేరియాలో ప్రజాప్రభుత్వము నెలకొల్పబడుట

లండను, నవంబరు 9:—బవేరియా జాతీయ ప్రభుత్వము నెలకొల్పబడినది. క్రీస్తుశవవివక్షత లేక అందరును ప్రభుత్వమునందు పాలు గొనుటకు స్వాతంత్ర్యము బొంది యున్నారు. ప్రజాప్రభుత్వమునకు అరాజకము ప్రధానసోపానమని బవేరియాలోని ప్రజల అభిప్రాయము. నూతన ప్రభుత్వము ప్రజలకష్టముఖముల కనుగొనుటకు కంకణము కట్టుకొనినది. నైనికులందరికి ప్రత్యేకసంఘములు నెలకొల్పబడినవి. ఆసంఘములు వారికష్టముఖముల విచారింపగలవు. ఇంతవఱకున్న అధికారుల యధాస్థానములలోనే యుంచి నాడు. త్వరలో నూతనప్రభుత్వమున కొత్తకొత్త మార్పులు కలుగని తెలియుచున్నది.

మ్యూనిచిలో ప్రజాప్రభుత్వము ప్రకటన.

లండను, నవంబరు 9:—మ్యూనిచిలో సాంఘికవిప్లవ వాదులందఱు సొక సభ చేసి ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వమును ప్రకటించిరి. ఇంకను కెయిజరును సింహాసనభ్రష్టుని చేయుట అవసరమనియు, దేశము సంధి చేసికొనవలయు ననియు తీర్మానములు చేయబడినవి. పలువురు దేశస్థినిగురించి యుత్తరములగు నుపన్యాసముల నిచ్చిరి. సభయైన తదనంతరము సభ్యులందరు డిశింగెపుతో మంత్రుల రాజ్యవాములకు వెల్లి తమ తీర్మానముల నచ్చటిగోడలమీద నంటించిరి.

దైవ ప్రార్థనలు.

ఇంగ్లండులో ప్రయత్నములు.

లండను, నవంబరు 9:—సాధ్యమైనంత త్వరలో దేశములో ప్రతివోటును దైవప్రార్థనల చేయుటకు కావలసిన ప్రయత్నముల చేయుదని ఆర్చి బిషపుగారు సేడు మతప్రచారకుల కందరికి నాజ్ఞాపించెను.

ఆంగ్ల దేశ భావికృతి.

లాయడు జార్జి గారి యుపన్యాసము.

లండను, నవంబరు 10:—లండనులో యేయరు గారిచ్చిన ఆతిథ్య సమయమున ప్రధానమంత్రి లాయడు జార్జి గారు ప్రకృత రాజకీయస్థితిగతులను గురించి గంభీరోపన్యాసము నిచ్చిరి.

జర్మనీ సంధిపరతులను గురించి ప్రకృతము తామేమియు చెప్పజాలమని లాయడుజార్జి గారనిరి. కెయిజరు రాజ్యపరిత్యాగమును గురించి మాటలాడుచు ప్రపంచచరిత్రమున కెయిజరు రాజ్యపరిత్యాగమువలన చాలాప్రముఖత కలిగినదనిరి. త్వరలో జర్మనీ లొంగినగాని దేశస్థితి బాగు పడజాలదని చెప్పిరి. ప్రపంచ నాగరికతను నాశముచేసి జర్మనీదేశము ప్రకృతము ఇతరుల సాయము కొంతయైనను పొందజాలక కష్టపడుచున్నది. ప్రజలు రాజుజనుము పొందుచున్నంతవరకు సంతసము చూపిరి. ప్రకృతము తానుచేసిన దోషములకు తుండుచున్నది. ప్రకృతము మనము ప్రతివారికిని న్యాయము కలుగ చేయవలయుననిరి.

తదనంతరము తమకు సాయపడినవారిని స్తుతించుచు లాయడుజార్జి గారు చాలసేపు మాటలాడిరి. సమయమునకు ముందంజచేసి తమకు సహాయముచేసిన వలన, హైందవరాజ్య ప్రజల కొనియాడిరి. వారిసాయము లేనియెడల యుద్ధస్థితి యెట్లుండియుండునో తెలియదనిరి. సంధి సభలో మనము చేయవలసిన కార్యముల వలన, భారతరాజ్యముల పోలినిధులతో సుప్రతించితిమి. వారి సలహాలు మాకెక్కువలభదాముకములైనవి. వార్షికము సభవారు వీనిని ఏకకంఠముగా సంగీకరించిరి. పిమ్మట పోత్యేకముగా భారతదేశ సహాయమును జార్జి గారు కొనియాడిరి. గత నాలుగేండ్లనుండి హైందవులు మనము సోదరులలై నున్నాము. ఈ ప్రేమానురాగము చిరస్థాయిగ నుండుటకు చూడవలయునని చెప్పిరి. సంధి సభ యంతరము మన కార్యములు అధికముగా నుండగలవు. ముందు సామ్రాజ్య భావికృతిని యాలోచించవలసియుండును. మనము ప్రేమించిన దేశమునకు భక్తిపరులమై యుండి మన కర్తవ్యమును నిర్ణయించు కొనుట అవసర మనిరి.

నూతన ప్రభుత్వము.

బ్రెమెన్ పురము.

ఆంధ్రప్రదేశ్, నవంబరు 9:—“వెన్నెర జీటంగు” ప్రతీక యందు బ్రెమెన్ పుర ప్రెసిడెంట్లను సమీక్షించుచు, సేనాధ్యక్షునిని జరిగిన ఏర్పాటును ప్రకటించుచున్నది. ప్రెసిడెంట్లను సమీక్షించుచు సేనాధ్యక్షునియు గలసి సేనాధిపతియ పరిపాలనమును, పురము నకు వస్తుసామగ్రిని సమకూర్చు విషయమును నిర్వహించునట్లు ఏర్పాటునందు చెప్పబడినది. రాజకీయకాఢము, సేనాధిపతి అధికారవర్గమునుండి విడిపింపవలె ననియు, రాజకీయమై దీనికు ను, ప్రెసిడెంట్లను బంధించు గూర్చిన ఏర్పాట్లను గావింపవలె ననియును, ప్రెసిడెంట్లమును పౌరాధికారసంఘము (సివిల్) గ నేర్పాటు జేయవలెననియుగూడ చెప్పబడినది. ఎగ్రాం యు పురమున గల జాతీయసభ ఆపురమును సెర్వియాతో జేర్చుటకు తీర్మానించెనని వెన్నెర జీటంగు ప్రతీక ప్రాయోచుచున్నది.

వరత్తులు పూర్తికాలేదు.

అంధ్ర, నవంబరు 9:—శత్రువర్గమువారు నావికా విషయమున కావలసిన వరత్తుల నింకను పూర్తి చేయలేదని తెలియుచున్నది.

బహుమానము.

అంధ్ర, నవంబరు 7:—ధైర్యసాహసములతో శత్రువర్గమును జయించిన కెప్టెన్ కార్మెంటుగారికి మిలిటరీక్రాసు ఈయన యడిచిన అంధ్రుల గెటెలు ప్రకటించుచున్నది.

నైనిక నిర్బంధములు

విడుదల చేయబడుట

అంధ్ర, నవంబరు 7:—తుర్కీవారిచే నిర్బంధపడిన మన సైనికుల లక్షలకు మెసపటోమియాను సురక్షితముగా చేరిన పార్లమెంటులందు హోపుగారు చెప్పివారు. సైనికులు ఇంగ్లండుకు మధ్యభూమిముద్రము వ్యాపారమునకు సర్వీస్ యత్నములు చేయబడినవని సర్. జార్జి కేపుగారు నడిచిరి.

అనిబిసెంటుగారి అపీలు

ఓచారధ జనవరివరకు మార్చబడుట.

అంధ్ర, నవంబరు 6:—అనిబిసెంటుగారు న్యాయించి డియా ప్రతీకవిషయమున దొరతనమువారు తిసిగొని భరా వత్తు తిరుగ నిప్పించమని చెప్పి పురి నైకోట్టవారి తిరువైన చేసినఅపీలు దొరతనమువా న్యాయవాది యుద్ధకార్యములలో నిమగ్నులై యున్నందున జనవరి మాసారంభమున విచారణ చేయబడుట నిశ్చయింపబడినది. అనిబిసెంటుగారు దీనికి సమ్మతించినారు.

ప్రాశస్త్య

అంధ్ర, నవంబరు 9:—నిన్న సాయంకాలము రూటరు విలేజుకు దొకడు ప్రధానకార్యాలయమునుండి తిరిగివచ్చుచు, ప్రెసిడెంట్లను శత్రువులదాడి వెడలుటకు బయలుదేరివారని యా, వారి చూచిందరి నే, శత్రువుల కొంత మైదీవర్గమును నెడెనకు వడమరనున్న కటాకిముమెద్ద నుండి పారిపోయి వారని తెలుపుచున్నాడు. చుట్టుపట్లనున్న వంతెనలను శత్రువులు విరుగగొట్టి వారనియూ వాతమ తెలుపుచున్నాడు.

పరాసు రంగము.

అంధ్ర, నవంబరు 10 —నిన్నటిరాత్రి పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:—కొన్ని ప్రదేశములందు మేము 10 కిలోమీటరుల పురోగమమున సలిపి ఖయిదీలను, ఖిరంగులను, విశేషముగా సామగ్రిని అనేకమగు రైలుబద్ధము పట్టుకొంటిమి. మన ఆర్మీక సేన బెల్జియను సరిహద్దును దాటి శత్రుదళములను తరిమెను. మేము గ్లాస్కో, సోర్మిను, హిర్నను, నీయర్ సెంటు మెకెలు ఆను స్థానములను వశపఱచుకొని ఈస్థానముల కవరల శత్రువులను వెంబడించి మాంటిబ్జియనునకు సెంటుమైకెలు అడవి ఉత్తరపు కొనను, మాక్సిమాయిను, ఫార్టిఫిలిప్పి ఆను స్థానములుగల పంక్తిపై శత్రువులను దరిమిలిమి. తూర్పున ధాన్, ఆవనదులను దాటిన వెనుక వారి కుత్తరమున నున్న పీఠభూమిని శత్రు ప్రతిఘటనము లేకుండ వశపఱచుకొంటిమి. సిగ్నిలా వెటిటెలు కావల చాలదూరము పురోగమమున సలిపి మీజియన్సునుండి హిర్ననుపట్లకుగల రైలుమార్గమును దాటిమి. మీజియన్సు పురమును చుట్టవేసి తూర్పువైపున మ్యూజునని దాటితిమి.

బ్రిటిషురంగము

అంధ్ర, నవంబరు 10:—నేటి మధ్యాహ్నమున జనరలు హేగు సోల్టు ప్రకటించిరి:—ముందుకు బోయియున్న మన సేనలు సేనాధిపతియను దంతటను శత్రువులను వెన్నెంటి నెట్టుచున్నాడు. మేము మాన్యుట దక్షిణపరిసరముల నున్న ఫాబర్గ్డెబర్గ్ మాంటు అను స్థానము నాక్రమించితిమి. ఇంకను ఉత్తరమునందు మేము లూజ్ అను స్థానమును సమీపించుచు రిన్నేట్ అను స్థానమున కశతముకొంటిమి.

బెల్జియను రంగము

అంధ్ర, నవంబరు 10:—బెల్జియను రంగమునుండి బ్రిటిషువారి టెల్లు ప్రకటించిరి:—బెల్జియనులు ఘెంటు పెరాజెక్ కాలువ వడమటి యొద్దను వశపఱచు సరిహద్దునుండి ఘెంటు స్టేవనుపట్లకు నిలిచియున్నాడు. పరాసువారు మెడెన్ కొండలను, వానికి కూర్చున్న ప్రదేశమును మీర్చు అను స్థానపు ఉత్తరభాగమును స్వాధీనపఱచుకొనిరి. మీర్చుపుర దక్షిణ భాగము బ్రిటిషువారి నాక్రమించిరి.

అమెరికను రంగము.

అంధ్ర, నవంబరు 10:—అమెరికను లిట్లు ప్రకటించిరి:—మ్యూజునని సైన్ అను స్థానమునకు దక్షిణమున దాటి మాకాటు అనుపురమును వశపఱచుకొని వోవరు అరణ్యము గుండ మాండునకు బోయి జెమెట్టు, సోడి, ప్రెమావిల్లి ఆను స్థానములను వశపఱచుకొంటిమి. బ్లాడ్స్ విల్లెయ్కు దక్షిణమున మోరీ, దన్ మాయి, మాన్ హోలీను అను పురములను స్వాధీనపఱచుకొంటిమి. ఈపురములన్నియు విశేష బలముతో సంరక్షింప బడుచుండెను.

జర్మనుల యొప్పుదల.

అంధ్ర, నవంబరు 9:—జర్మనువాయువార్త యిట్లు ప్రకటించుచున్నది:—మేము మ్యెజునీ పశ్చిమదారి బోర్నే అనుపురమున కొంతభాగమును నదలి వెల్లు, అయిస్, నడలనటకును, మ్యూజునది వడమటికిని వెనుకకు పోతిమి.

బ్రిటిషు పురోగమము

అంధ్ర, నవంబరు 10:—నిన్నటిరాత్రి జనరలు హేగు గా టెల్లు ప్రకటించిరి:—బ్రిటిషు రంగమునందంతటను మేము పురోగమము సల్పుచున్నాము. మడివైపున రి, 4-వ సేనలు సాండిర్ నదిపై బెల్జియను సరిహద్దువైపునకు బోవుచు అత్యల్ప ప్రతిఘటనము నెదుర్కొనుచున్నాడు. మధ్యభాగమున మన ప్రభు సేన మాన్యుకాండి కాలువపై ఆలిశిక్లిముగ పురోగమము సల్పుచున్నది. కాలువకు దక్షిణమున మేము మాబూజి మాన్యు లైలువేసు దాటి మాన్యుపురమును సమీపించుచున్నాము. మాన్యుకాండికాలవ కుత్తరమున ప్రభు సేన ఎడమభాగమును 5-వ సేన కుడిభాగమును గలసి వెల్లునదికిని ఆస్టాయింగు కాలవకును నడుమనున్న దేశమును తుడిచి తెరులిట్లు ఆను స్థానమును వానికి దక్షిణముననున్న ఆస్టాయింగుకాలవ భాగముల స్వాధీనపఱచుకొనిరి. ఎడమవైపున రి-వ సేనయు, 2-వ సేనయు, సేనాధిపతియ పాదపునను వెల్లునది కుడిగట్టు నాక్రమించుకొనెను. 5-వ సేన ఆస్టాయింగు బోర్నే అను స్థానములను జయించి ఈపురములకు తూర్పున పురోగమము సత్పఱచెను.

స్పెయిను

స్పెయిను రాజకీయస్థితి.

అంధ్ర, నవంబరు 10:—స్పెయిను రాజ్యాంగసభ గార్సాగారు ప్రధానమంత్రిలుగా నియోజింపబడిరి.

ఆస్ట్రీయా.

మిల్ట్రెమండలివారి సామగ్రి

కులుపుగా బంధపడుట

అంధ్ర, నవంబరు 7:—ఈ మధ్యజరిగిన సంధివరతుల ప్రకారము మిల్ట్రెమండలివారి వస్తుసామగ్రి డ్రెస్టిక్ బంపుటకు సదుపాయములు చేయబడినవని వియన్నానుండి వచ్చిన తంతినలన తెలియుచున్నది.

ఆస్ట్రీయా-హంగరీ స్థితిగతులు

అంధ్ర, నవంబరు 10:—ఆస్ట్రీయాహంగరీలో రాజకీయ స్థితిగతుల పరిష్కరించుటకు హోఫరుగారు ఆమెరికా ప్రతినిధిగా వెళ్లుచున్నాడు.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము.

మిల్ట్రెమండలివారు జర్మనీ శత్రువుల గడించిన విజయమునకై యుత్సవముల సలుపుటకు 18 తేదీ బుధవారము సెలవు దినముగ పరిగణింపబడును. ద్వీపమున ఉదయము 7 గంటలకు సైనికుల ప్రదర్శనము జరుగును. శ్రీ గవర్నరుగారు 7-30 గంటలకు ఆహ్వానము జరుగును. పిమ్మట బ్యాండు వాద్యములతో సైనికులు పట్టణముగుండా బోవుదురు. 11 గంటలకు దేవాలయములలోను, సుసీనులలోను, చర్చిలలోను, దైవప్రార్థన ములా సలుపుదును.

ఈ మధ్య వచ్చిన తుపాకులన పీపిల్సుపార్కు ప్రదేశము వ్యాపార ప్రదేశము బరుగుటకు విడుదలచేసి, కావున సరి శనివారమువాటికి మార్చబడినది. ఆ దినమున నుధ్యాహ్నము బీదల కన్న ప్రసాదము చేయబడును. నుధ్యాహ్నము 2 మొదలు 6 గంటలవరకు పీపిల్సుపార్కులో వ్యాపార ప్రదేశము జరుగును. సాయంకాలము బాణసంచాలకాల్పబడును. గవర్నరుగారు సత్తనమేతులై విచ్చేయుదురు. మాధ్యమిక పాఠశాలలకు సినీమా ప్రదర్శనము ఏర్పాటు చేయబడును. ప్రాథమిక పాఠశాల విద్యార్థుల మసాహరము లాసంగవడును. చివరములు దెలుపబడును.

పోలండు ప్రకటన.

అంధ్ర, నవంబరు 10:—పోలండు ప్రజలు డిప్యూటీ డార్జింగ్ సీగ్గెగారి యధ్యక్షత్వక్రింద ప్రజాసత్తా ప్రభుత్వమును ప్రకటించిరి.

మంత్ర సానులు

(1867)

నల్లెవల్లి తాలూకా అచ్చమృపేట లోకల ఘండు డిప్యూటీ కలెక్టరును మంత్రిసాని యుద్ధోగము ఖాళీగా యున్నది. మదరాసు గవర్నరు మెంటు మెటర్నిటీ హాస్పిటలు వరయిరాలయందు తప్పిలి కాబడిన వారి యీ సెల 25-11-18 తేదీ లోపుగా మామ దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. మామమునకు రు 15.0.0 ల వేతము ఇర్పబడును. గుంటూరు తాలూకా బోర్డు కె. కోటిలింగం, ఆఫీసు 7-11-1918 (వెసి డెంటు)

పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపదములు.

లోకామయనార కస్తూరిమాత్రల నివృత్తినను పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింజీ, మలియన్, గోవా, ఫీజి, విలెంజ్, ఈస్ట్రాఫ్రీకా, చున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ సీసీ డ్రావధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మనోభాగము “ఒకేయొక లోకామయనార” కస్తూరి మాత్రం సీసా మీయింట నున్నయెడల, మాటికి దైవ్యుల సమయమును నిశ్చీంచి, మొర వెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అశ్వము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మూంధ్యము, చులబద్ధకము, దగ్ధ, గజము బొప్పి, బలహీనత, అసాకోగ్యము, నెడ్డనీటినుండి గజగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్ధ, వాయువు, మరియు నానక లోగములను, ఈ సిద్ధామృత సేవనచే వాళ్ళవ్యయగా పోయి గుణము గలుగును.

శ్రద్ధకాలలో నశికవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుందురు.

బల్లిపల్లెన యీవ్యాపారి నురుతులు, ప్రతి సీసాముందుకు ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానప్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రమున సీసా ఒకానొక మాత్రమే.

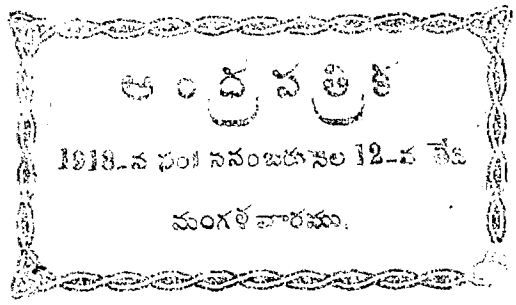
6 సీసాల లోకసారి కెప్పించికోనిన 1-8.0
12. సీసాల లోకసారి కోనిన 2-14.0
25. సీసాల లోకసారి కోనిన 5-5.0

నను సరోగములకు మాత్రమే ఆయుర్వేదము సిద్ధావధములు దొరకును.

జలాశయము:—శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

ప్రకటన

మిత్రమండలివారి విజయ గౌరవార్థమై, మా శాస్త్రస్థానము లేకటిదిగము మూయబడును. కావున లేకటిదిగము వెలువడదు. సంపాదకుడు.

సమంతము:

స్వాతంత్ర్యవిజయము

నిన్నటిదిన ముదయ మయిదుగంటలకు జర్మనీ ప్రతినిధులు సంధిపత్రముల కంగీకరించి సంతకముల జేసిరి. అయిదు సంవత్సరముల నుండియు ప్రపంచమున సంతోషము గలిగించుచున్న ఘోరసంగ్రామము దహనము నిన్నటితో చల్లారినది. స్వాతంత్ర్యధ్వజము మరియొకమాన ప్రపంచమున వెలకొల్పబడినది. ప్రపంచశాంతి కనుకూలవాతావరణము కల్పింపబడినది. ప్రవ్యసల దురాశిచే, ఈ ప్రపంచ యుద్ధము ప్రారంభ మయ్యెను. వారి దురాశికు, బెలియము, సర్వియా, మాంటేనిగ్రో, ఫ్రాన్సు, రష్యా మొదలగు దేశము లాహుతి కావించబడెను. ఒకానొక సమయమునందు కైజరు ప్రతిభ యుప్రతిమానమై వెలింగెను. కాలి దురాశాజనిత మగు లాభములు విశేషకాలము నిలువజాలవు. ప్రతికారము వెన్నంటియే చనుచుండును. ప్రపంచ స్వాతంత్ర్యమును సాధనము గావించుటకై, లొకైకనాడు కైజరుచక్రవర్తిని సాధనముగ నుపయోగించి యుండవచ్చును. జర్మనులు గావించిన దుర్మయములకు పహింపక, స్వాతంత్ర్యప్రియులగు మిత్రమండలివారిలో నొకజాతివెంట పేరొక జాతి చేరసాగెను. తుట్టుతుడకు ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వాభిమానులగు అమెరికనులు గూడ జర్మనులకు శత్రువులుగ జేరిరి. ఫలిత మేమయినది? స్వాతంత్ర్యవాంఛ ప్రపంచమునందంతటను అల్లుకొనిపోయినది. నిరంకుశ ప్రభుత్వములన్నియు నొకటివెంట పేరొకటి, ఇంద్రజాలమోయనునటుల, త్రుటికాలములో నంతరింప సాగినవి. రష్యాలో పరివర్తన మారంభమయి, జారుగారి పరిపాలన మంత మొందినది. గ్రీసు దేశపురాజు స్థానధిష్టులయిరి. బల్గేరియా ప్రజాస్వామికప్రభుత్వ మయ్యెను. ఆస్ట్రీయాదేశము జాతుల ననుసరించి ప్రత్యేకప్రజాప్రభుత్వముల క్రింద వేర్పడెను. పోలెండు దేశమున ప్రజాప్రభుత్వము స్థాపింపబడెననియు, డాన్ బెన్ స్కిగారధ్యక్షులుగ నియమింపబడి రనియు, రూటరు చెలుపుచున్నాడు. వీటి యన్నిటికన్నను, జర్మనీలో ప్రజాప్రభుత్వము జయప్రదముగ స్థాపింపబడిన దనుట, ముఖ్యవిషయ మనుటకు సందియము లేదు.

ఇందు మూలమున, ప్రపంచ చారిత్రమున నూతనయుగోదయప్రారంభ మయిన దనుటకు సందియము లేదు. కైజరుచక్రవర్తి జర్మను సామ్రాజ్యమునంతను తన యిచ్చవచ్చినటుల నాదించుటయే గాక, ప్రపంచమునంతను తన వశము జేసికొనవలయు సస మరూహ గలిగియుండెను. నిరంకుశప్రభుత్వమునకు దుర్ల మగు జర్మనీని గూడ, స్వాతంత్ర్యధ్వమము భేదించి, కెయిజరును రాజ్య పరిత్యాగమున కొడబడునటుల జేసెను. కెయిజరు చక్రవర్తియు, జర్మనీ యవరాజును

జర్మను సామ్రాజ్యాధిపత్యమును పరిత్యజించి నటుల ప్రకటించబడెను. ఛాక్సులరు గారికొంత కాలమువరకా యుద్ధోగమునం నుండి, అవసర మగు నేర్పాటుల గావించెదరు. వయసుమీరిన సార్వభౌమము ఎన్నికవాక్కు లుండుటకును, జర్మను జాతీయసభ నొకదానిని స్థాపించుటకును నొక చట్టము త్వరలో ప్రతిపాదించబడును. ఈ సభ వారు జర్మను ప్రభుత్వ మేయామము దాల్చవలయునో నిర్ణయించెదరు. ఎబర్టు అను వీరు ఛాక్సులరుగ నియమింపబడిరి. వీరు సాంఘికవాదులు. కుట్టుపనిలో ప్రసిద్ధి కెక్కినవారు. సాంఘికవాదులే ప్రభుత్వబాధ్యతను చేకొనిరి. నౌకాదళములో ప్రారంభ మయిన తిరుగుబాటు, జాతీయ పరివర్తనముక్రింద మారినది. జేతమందంతటను నీ యుద్ధోగము మతి త్వరితముగ వ్యాపించుచున్నది. నైనికులు విప్లవాద్యమమున కభిముఖులై యున్నారు. అనేక ప్రదేశములందు పార్లెమెంటుల యొక్కయు నైనికుల యొక్కయు సంఘములు స్థాపింపబడుచున్నవి. ఆంతరంగిక యుద్ధముతో నిమిత్తము లేకుండ స్వాతంత్ర్యమును ప్రతిష్ఠించవలయునని, ఎబర్టుగారు ప్రజలను ప్రోత్సహించుచున్నారు. నూతన ప్రజాప్రభుత్వ మేర్పడినది. “నేటిదినము జర్మను ప్రజలకు ఏమోచనము గలిగిన” దని నూతనప్రభుత్వమువారు తమ సంతసమును ప్రకటించిరి. మారణయంత్రముల దయారు జేసి, ప్రపంచసంతోషమును పురికొల్పుచున్న క్రక్కుగాదును, వీరి భార్యయు నిర్బంధమునందుంచబడిరి. వుల్ఫ్ వార్తాప్రకటన సంఘము విప్లవకరుల స్వాధీన మయ్యెను. నూతన ప్రభుత్వము త్వరలో సుస్థిరముగ స్థాపింపబడునని యూహించవచ్చును. సాంఘికవాదులు, రక్తపాతముతో నిమిత్తము లేకుండ, విజయము గాంచగలిగిరి. రష్యాలో జరిగినంత సంతోషము, జర్మనీలో జరుగ నవసర ముండదు. జర్మను ప్రజలు సహజముగ శాసనబద్ధులు. అందుచే, శాసనాతీతమణము గావించి అంతఃకలహముల కెడమియ బూనరు.

కెయిజరు చక్రవర్తిగారు కరిస్టియల నన్నిటి గ్రహించియే రాజ్యపరిత్యాగము గావించిరి. మహాభోగము ననుభవించుచున్న వారి కేరైజను, తమ సౌఖ్యముల విడనాడుట దుఃఖకరముగ నుండును. సర్వాధికారమును సామ్రాజ్యము గావించి కొని, తన కెవరును నాటిరారని గర్వించియున్న, కైజరు చక్రవర్తికి సామ్రాజ్యాధీశపదవిని విడనాడుట ఎంత దుర్భరమో యూహించుట సులభము. భావభరిత మగు మానసముతో కెయిజరు చక్రవర్తి “నా రాజ్యపరిత్యాగము జర్మనీజేమమునకే పరిణమించవచ్చు”నని నుడివెరట. ఏ యుద్ధేశముతో నీ వాక్యము లుచ్చరింపబడినను, కెయిజరు చక్రవర్తి తుట్టుతుడకు సత్యమునే వచ్చించెను. జర్మనీదేశము బాహ్యవిషయము బొందకున్నను, నైతికలాభముల బొందగలిగెను. జర్మనీదేశము తన కల్మషమును బోనాడి నైర్మల్యము బడచుకలిగెను. ఈతరుణమున జర్మనీదేశము దుర్మార్గవృత్తిని వీడి, వెనుకటికన్న స్వచ్ఛుడకాంతితో బ్రకాశింప గలుగుచున్నది. నిరంకుశత్వమునకు నిలయముగ జర్మనీలో, ప్రజాపరిపాలనము స్థాపింపబడుటచే, ప్రపంచమునందు క్రొత్త పరిస్థితు లేర్పడ నున్నవి. మానవు డెంతటిమారణయంత్రముల నిర్మించినను, మోటుబలమునందెంతటి యాధిక్యము జూపినను, మానవకోటి వివాళమున కెంతటి ప్రయత్నముల జేసినను, ఆత్మబలమున కిం దెవ్వము నాటిరావని ఈ సంగ్రామము రుజువు చేసినది. ఎంతటి నిర్బంధము లైనను, ప్రజలలో నడగి యుండెడి స్వాతంత్ర్యోత్సాహమును జంపివేయజాల వని, నిశ్చయమైనది. అనేక శతాబ్దములనుండియు ఆస్ట్రీయును జర్మనును దుర్మను ప్రభుత్వములకు దానులై వారిచే కలువిధముల బాధింపబడుచున్న, పోలు జాతివారికి నేటికీ పిముక్తి గలిగినది. వీరి జాత్యభిమానము నేటివరకును మొక్కపొన లేదు. అటులనే తుర్కీవారిచే బాధింపబడుచున్న అర్మీనియనులకును, అరిబ్బులకును ఏమోచనము చేసిన లో నున్నది. జర్మనుల ఘోరకృత్యములు ప్రాతఃచరిత్ర యైనవి. జర్మనీయుండు నూతనశత మారంభమయినది. ప్రాతీతివయములగూర్చి విశేషముగ జలపోసి లాభముండదు. భవిష్యత్ పరిస్థితిని గూర్చి యోచించుట ప్రజ్ఞావంతుల ధర్మము. ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణ మెట్టి మార్గమున చేకూరవలయునో నిక ముందు యోచింపవలసి యుండును. రానున్న సంధిసభలో నీ విషయము లన్నియు సవ్యముగ పరిష్కరింపబడునని యూహించుచున్నారము. ఒక్క విషయము మాత్రము నిశ్చయమైనది. నూతనప్రపంచమున నిరంకుశత్వమునకు స్థాన ముండదు. భగవంతుని శాసనము దుష్టులను దండించుతీరును. జర్మనీ దేశస్థితి నొకమారు పరికించి, ప్రపంచమందలి జాతులన్నియు గుణపాతము జేర్చికొన వలసిన తీరుగా మారన్న మయినది. న్యాయము, సత్యములపై నేజాతీయాధారపడనో, ఆ జాతి చిరతరక్తిని సంపాదించును. ఇతరజాతుల స్వాతంత్ర్యములను వడచి, అన్యదేశములను కలుపు నెంచెడి ఏ నిరంకుశ జాతీయు, ప్రపంచమున వర్ధిల్లజాలదని, యూరపు సంగ్రామము నిర్ధారణ గావించినది. ఏ యుగమున కాయుగము నందు, భర్మసంస్థాపనకొరకు భగవంతు డవతరించుచునే యుండును ఈ కాలమున ధర్మసంస్థాపనకొరకు, ప్రశ్నిచుసంగ్రామ మవసరమయినది. ఈ మహాయజ్ఞమున, వేర్వేరు దేశీయులు తమ రుధిరమును బలిగ సమర్పింపవలసి వచ్చినది. స్వాతంత్ర్యతేజము మరుగువీడి, ప్రస్ఫుటమై ప్రకాశించుచున్నది. మానవులు గమ్యస్థానము జేరుటకు నూటియగుచూర్ల మిపుడేర్పడినది. న్యాయమునే చేయూతగ గైకొని, భగ్యమార్గమున ప్రవర్తించెడి వారికి మాత్రమే ప్రపంచమునందభ్యుదయము సాధ్యమగును. జాతీయత యను నామముతో యూరపునందు జూపబడుచున్న అసహనభావము తొలగి, విశ్వమానవకోటిపై ప్రేమ, సహిష్ణుత, ప్రవర్ధిల్లినగాని సంగ్రామము లంతమొంద జాలవు. ఎన్ని కట్టుడిట్టుము లేర్పాటు జేయబడినను, మానవుల హృదయము నందు మార్పుగలిగినగాని, పునర్నిర్మాణము సాధ్యముగాదు. అట్టి సమరసభావము ఎల్లెడల వ్యాపించి, ప్రపంచమున స్వాతంత్ర్యము సుస్థిరముగ రాజ్యము చేయును, నిరంకుశత్వ మంత మొంది లోకకల్యాణమును ప్రపంచశాంతియు శాశ్వతముగ చేకూరునటుల భగవంతు డనుగ్రహించుగాక! ఇట్టి యుత్సాహము సాధ్యమగునటుల తమ నిర్వస్యమును భారబోసి కృషి సలిపిన, మిత్రమండలివారి ఖ్యాతి ఎల్లకాలము నిలుచుననుటకు సందియములేదు. స్వాతంత్ర్యప్రాప్తికై ఉవ్విప్లుచున్న హిందూదేశము, జర్మను నిరంకుశత్వమును బోనాడుటకు, తన యానచ్చక్రిని భారబోసి విజయము గాంచుటచే, తన స్వాతంత్ర్యప్రియత్వమును భార్యరూపమున జూపి తన స్వపరిపాలనార్హతను లోకమునకు జూపినది. హిందూదేశ మీ తరుణమున చిరతరక్తిని సంపాదించినది. త్వరలో జరుగ నున్న విజయోత్సవములలో హిందూదేశము సంతృప్త హృదయముతో పాల్గొని, తన యానందము నుచితరీతిని పలికుచు, నని విశ్వసించెదము.

యమైనది. అనేక శతాబ్దములనుండియు ఆస్ట్రీయును జర్మనును దుర్మను ప్రభుత్వములకు దానులై వారిచే కలువిధముల బాధింపబడుచున్న, పోలు జాతివారికి నేటికీ పిముక్తి గలిగినది. వీరి జాత్యభిమానము నేటివరకును మొక్కపొన లేదు. అటులనే తుర్కీవారిచే బాధింపబడుచున్న అర్మీనియనులకును, అరిబ్బులకును ఏమోచనము చేసిన లో నున్నది. జర్మనుల ఘోరకృత్యములు ప్రాతఃచరిత్ర యైనవి. జర్మనీయుండు నూతనశత మారంభమయినది. ప్రాతీతివయములగూర్చి విశేషముగ జలపోసి లాభముండదు. భవిష్యత్ పరిస్థితిని గూర్చి యోచించుట ప్రజ్ఞావంతుల ధర్మము. ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణ మెట్టి మార్గమున చేకూరవలయునో నిక ముందు యోచింపవలసి యుండును. రానున్న సంధిసభలో నీ విషయము లన్నియు సవ్యముగ పరిష్కరింపబడునని యూహించుచున్నారము. ఒక్క విషయము మాత్రము నిశ్చయమైనది. నూతనప్రపంచమున నిరంకుశత్వమునకు స్థాన ముండదు. భగవంతుని శాసనము దుష్టులను దండించుతీరును. జర్మనీ దేశస్థితి నొకమారు పరికించి, ప్రపంచమందలి జాతులన్నియు గుణపాతము జేర్చికొన వలసిన తీరుగా మారన్న మయినది. న్యాయము, సత్యములపై నేజాతీయాధారపడనో, ఆ జాతి చిరతరక్తిని సంపాదించును. ఇతరజాతుల స్వాతంత్ర్యములను వడచి, అన్యదేశములను కలుపు నెంచెడి ఏ నిరంకుశ జాతీయు, ప్రపంచమున వర్ధిల్లజాలదని, యూరపు సంగ్రామము నిర్ధారణ గావించినది. ఏ యుగమున కాయుగము నందు, భర్మసంస్థాపనకొరకు భగవంతు డవతరించుచునే యుండును ఈ కాలమున ధర్మసంస్థాపనకొరకు, ప్రశ్నిచుసంగ్రామ మవసరమయినది. ఈ మహాయజ్ఞమున, వేర్వేరు దేశీయులు తమ రుధిరమును బలిగ సమర్పింపవలసి వచ్చినది. స్వాతంత్ర్యతేజము మరుగువీడి, ప్రస్ఫుటమై ప్రకాశించుచున్నది. మానవులు గమ్యస్థానము జేరుటకు నూటియగుచూర్ల మిపుడేర్పడినది. న్యాయమునే చేయూతగ గైకొని, భగ్యమార్గమున ప్రవర్తించెడి వారికి మాత్రమే ప్రపంచమునందభ్యుదయము సాధ్యమగును. జాతీయత యను నామముతో యూరపునందు జూపబడుచున్న అసహనభావము తొలగి, విశ్వమానవకోటిపై ప్రేమ, సహిష్ణుత, ప్రవర్ధిల్లినగాని సంగ్రామము లంతమొంద జాలవు. ఎన్ని కట్టుడిట్టుము లేర్పాటు జేయబడినను, మానవుల హృదయము నందు మార్పుగలిగినగాని, పునర్నిర్మాణము సాధ్యముగాదు. అట్టి సమరసభావము ఎల్లెడల వ్యాపించి, ప్రపంచమున స్వాతంత్ర్యము సుస్థిరముగ రాజ్యము చేయును, నిరంకుశత్వ మంత మొంది లోకకల్యాణమును ప్రపంచశాంతియు శాశ్వతముగ చేకూరునటుల భగవంతు డనుగ్రహించుగాక! ఇట్టి యుత్సాహము సాధ్యమగునటుల తమ నిర్వస్యమును భారబోసి కృషి సలిపిన, మిత్రమండలివారి ఖ్యాతి ఎల్లకాలము నిలుచుననుటకు సందియములేదు. స్వాతంత్ర్యప్రాప్తికై ఉవ్విప్లుచున్న హిందూదేశము, జర్మను నిరంకుశత్వమును బోనాడుటకు, తన యానచ్చక్రిని భారబోసి విజయము గాంచుటచే, తన స్వాతంత్ర్యప్రియత్వమును భార్యరూపమున జూపి తన స్వపరిపాలనార్హతను లోకమునకు జూపినది. హిందూదేశ మీ తరుణమున చిరతరక్తిని సంపాదించినది. త్వరలో జరుగ నున్న విజయోత్సవములలో హిందూదేశము సంతృప్త హృదయముతో పాల్గొని, తన యానందము నుచితరీతిని పలికుచు, నని విశ్వసించెదము.

లాయడు జాగ్గిగారు : హిందూ దేశపు భావిస్థితి.

లాక్ష మేయరుగా రిచ్చిన విండు సందర్భమున సంగ్రాహకము గూర్చి, ప్రధానమంత్రి యగు లాయడు జాగ్గిగారి రిచ్చిన యుక్తవాస్తవము, హిందూ దేశము లాతురతతో కలసిందగు. సమరము జరిగినప్పుడు సంత మొందుటకు తోడ్పడిన అమెరికావారి యొక్కయు, అధిపతేళ రాజ్యములవారి యొక్కయు, భారతీయుల యొక్కయు ముమూల్సనహాయమును విరుద్ధపరిచి హిందూ దేశము గావించిన సహాయమునకై వారియెడల నాంగ్ల దేశము నెరవేర్చవలసిన భర్త్యము గూర్చి లాయడు జాగ్గిగారి డిటుల చెలిపిరి.

“సంధిసభ జరుగునపుడు హిందూ దేశావసరములను మరువకూడదు. హాలుగు వత్సరముల నుండియు మనలో సాభాత్వభావము వృద్ధి జెందుచున్నది. ఇది యంతటితో సంతరింపకూడదు. ప్రపంచపు దృష్టిలో, బ్రతుకు జేత మున్నతస్థానము వాక్రమించి యున్నది. సంధి ముగిసిన పిమ్మట, మన పని ప్రారంభమగును. క్రైస్తులికులు, సామ్రాజ్యముల భావిస్థితి ఇక నాల్గు సంవత్సరములలో నిర్ణయింపబడును. నూతన కాలమునది మొదటి గడియలోనే నొక మనవి జేయుచున్నాను. సామ్రాజ్యము పూర్తిగ రక్షింపబడు సంతకరము, కిమిలను బోనానుట యవసరము.”

హిందూ దేశ మింకను స్వతంత్రపాలనము బొంది యుండలేదు. స్వాతంత్ర్యవాతావరణము ప్రపంచమున చెలరేగుచుండ, హిందూ దేశము నున్నత స్థితికి చేరుండ వలనుపడదు. లాయడు జాగ్గిగారు, మరి యే యాంగ్ల రాజనీతిజ్ఞుడు గాని, యీ విషయమై యుపేక్ష వహింప వీలండదు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్య సాధనము జేకూర్చుట కిది ముఖ్యసాధనము. సంగ్రామవిజయము హిందూ దేశాభ్యుదయమునకు దారిజాపుగాక. లాయడు జాగ్గిగారి వాగ్దానములు కార్యరూపము దాల్చుగాక.

బహిష్కారము

జస్తిను పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది: “రిఫారము సంఘములు రహస్యముగ విచారణ సలుపు పని తెలియుచున్నది. ఇందుకు కారణము తెలియకున్నది. ఈ సంఘములు నొక యభిప్రాయము గల వారలచే మాత్రమే నిండియున్నటుల వర్ణింపబడెను. వీటి విచారణ ప్రజలకు చెలియకుండ గూడ జరుగబడునని యిప్పుడు వ్యక్తమయినది. మా కీ సంఘములతో పనిలేదు. వాటి ప్రపక్షి మాంటాగూ ఛెలమ్మపర్లు ప్రభువుగార్లకును, కాంగ్రెసు పక్షమువారికిని మోత్రిమేగలదు. మా పనియంతయు ఆంగ్ల దేశములోనే జరుగవలసి యున్నది. అందుకు మనము సంసిద్ధులముగావలెను.”

ప్రాథమికస్వత్వరక్షణము

కాంగ్రెసు మహాసభ వారు, మానవస్వత్వ సంరక్షణము, సంస్కరణశాసనమునం దిమిడ్చిబడవలెనని, తీర్మానించుచుండిరి. ఈవిషయమై ప్రజలను ప్రబోధించి, కార్యనిర్వహణ మార్గముల సరయుటకు, నిన్నటిదినము స్వరాజ్యసమితివారి సభ ఘోషణే హాలులో జరిగెను. స్వతంత్రపాలనాలాభ మొక వేళ కలిగినను, వాక్స్వాతంత్ర్యము, పత్రికాస్వాతంత్ర్యము, మొదలగు హక్కులు లభ్యముగానిది, స్వతంత్రపాలనము ప్రయోజనకారి కానేరదు. ఈ విషయమై కాంగ్రెసు సంఘములును స్వరాజ్య సమితులును సంచలనము జూపి కార్యసిద్ధి బడయ గోరుచున్నారు.

ప్రజాస్వాతంత్ర్యసంఘము

సివిలు హక్కులు

చెన్నైలో స్వరాజ్యసమితివారిచే ప్రత్యేకముగ కొంత మంది స్వరాజ్యసభ్యులతో నెలకొల్పబడిన ప్రజాస్వాతంత్ర్య సంఘమును విశేషముగా యధ్యక్షతక్రింద నిన్నటిదినము సావంత్రము గోల్డేఫీవడ కిత్సంఘము ముందు సందర్శనము జేయవలసిన పనిగూర్చి గాలోచించుటకై నొకసభ గావించబడెను. తత్సమవేళమునకు నెక్కువంది స్వరాజ్య సభ్యులు విచ్చేసిరి. ప్రజాస్వాతంత్ర్యసంఘము కాంగ్రెసువారి చేతుల, మస్టీలీగు వారి చేతుల యీ సందర్శనము వారి వారి ప్రత్యేకసమావేశములగు నామోదించబడిన సివిలు హక్కులను భారతీయులకు బోధపరచి వారి యామోదమును బడసి పక్షకర్తలకులే వాటిని బలపఱచుటకు నెలకొల్పబడినది. ఆ హక్కులైన (1) సార్వభౌమియొక్క అభిలభ్యతయు ప్రజలకును, హిందూ దేశమునకు విరసించుట కభ్యుపపడిన ప్రజలకును, స్వాతంత్ర్యము సమానముగా కర్తవ్యమయ్యెను. ఈ దేశమునందు స్వాతంత్ర్యము, శిక్షలు విధించుటయందు గాని ఈ యితర విషయముగా సరసాలింపబడుటయందు గాని విభేద స్వభావము గలిగిగా నెంతయు త్రము యుండకూడదు. (2) మామూలు స్వాతంత్ర్యముల వారిచే బహిరంగముగా విచారించబడి శిక్ష విధింపబడవలెనని భావించుచు స్వాతంత్ర్యమునకును, ప్రాణమునకును, ఆస్తికిని, వాక్స్వాతంత్ర్యమునకును, సంస్కారాత్మకమునకు భంగము కలుగకూడదు. (3) క్రైస్తులికులకుండలే ప్రతి భారతీయు సభ్యులకును నైసర్గికపాండిత్యమునకు భంగములేదు. వాటిని గలిగియుండలేదు. ఆస్తిహక్కు మాయము స్వాతంత్ర్యముల వాటిని ద్వారా దక్క, మరేమార్గములవలన తీసివేయబడకూడదు. (4) ముద్రాలయము లన్నియు స్వాతంత్ర్యముల గలిగి యుండవలెను. ముద్రాలయముగాని, వాస్తవత్వముగాని శిక్షకు గావలెను. ఏదిభయమైన నైసర్గికముగాని, భరావత్తుగాని అనుగ్రహవలెను. (5) బ్రిటిషు సభ్యులకు లేక ఏ భారతీయ సభ్యులకును శరీరమునకు శిక్ష విధింపబడవలెను.

బీసెంటుమ్మ ఉపన్యసించుచు యీ అయిదు సివిలు హక్కులను ప్రతిమనుజునకు ఆత్యంతవత్సరములయిన పదియు ప్రతిదినజీవమునకు ముఖ్యముగా గావలసి యందునయు నుడివెను. ఈ హక్కులన్నియు నొకకరపత్రమునకు ముద్రపడి యున్నవి. వాటిని ప్రతిభారతీయుని చేతున సంతకము చేయించవలయును. కావున ఆకరపత్రముల తీసికొని, ప్రతిగ్రామమునకును, నల్లెలకును, పట్టణమునకును వెళ్లి ప్రజల కందరి విషయములనుగూర్చి బోధించి వారిసంతకములను బడయవలయును. గాంధీ మహాజను సంతకము చేయించుటలో మనము చూపించిన యుక్తాచారము నిపుడు కూడ చూపించవలయును. ప్రస్తుతము యీపని యాపట్టణమునందు మాత్రము ప్రారంభింపబడును అందులకు స్వచ్ఛందసేవకులు గావలసియున్నారు. ఇంకను, విశేషము మంది జనుల యీ స్వరాజ్యసంఘములో చేరి మాత్రమే దేశము నెడల తమతమ విద్యుక్త భర్త్యములను నెఱవేర్చవలయును. యీ సంతకములు గావడిన ప్రతిములన్నియు సార్వభౌమికి సమర్పించబడును. అప్పుడాతని యొద్దనుండి, పూర్వమెంటు వారి కాసహాయముగా ఈ హక్కులను బడయవలయును కాన కావలసినంత మంది స్వచ్ఛందసేవకుల సేవలచుటకై ఈసభ ఏర్పఱచబడినది. చిరము కాంగ్రెసు పక్షవారు, ఈసివిలు హక్కులను ప్రజలతో సంబంధపఱచి సక్రమ పరిపాలనము, కాంతి హృదయకాంత్రము మొదలైన విషయముల పన్నిటిని ఆధికారమున కుంచనమొనరి తీర్మానించి యున్నారని గాన బడెను. వారి యుత్సాహుల ననుసరించి ప్రక్రియ వలయును.

పిమ్మట పి. రెంగస్వామయ్యగారు ఈ హక్కులను గురించి మాట్లాడుచు యిట్లు పన్యసించిరి: “మాంటాగూ ముఖ్యపర్లు సంస్కరణముల ప్రకారము మనకు కొంత రాజకీయస్వాతంత్ర్యము లభింపవచ్చుననియు: గాన ఆ స్వాతంత్ర్యము వచ్చినపుడు దానితోబాటు సర్వస్వాతంత్ర్యము లొసకూడగలవనియు కొందఱ భిక్షాయ భజించున్నారు. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము కంటె ముఖ్యమున స్వాతంత్ర్యము సివిలు స్వాతంత్ర్యము అది ప్రతిమనుజునకు సర్వకాలములందును, ఆవశ్యకమయినది. అదియే మన ప్రాణములకు ముఖ్యధారము. రాజకీయస్వాతంత్ర్యము వచ్చినను

రాజకీయము మనము ఆ త్యంతావశ్యకముగా సంపాదించవలసినది మన సివిలు హక్కులు. ప్రతి మనుజునకును తన యిచ్చ వచ్చినట్లు మాట్లాడుటకును, వ్రాయుటకును, తనకు కావలసిన ఆస్తిని సంపాదించుకొనుటకు, ఆయుధములధరించుటకు తన యిచ్ఛము వచ్చిన స్వేచ్ఛితములతో తమగుటకును స్వాతంత్ర్యముండవలయును. ఇది లేనిది మన జుడు జీవించుట బహు దుర్లభము. ఈ హక్కులు మనకలకాలమునగన ప్రతి మనుజునకు స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండుట సహజముగా స్వాభావికమునై యున్నది. సివిలు హక్కులులేని రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము వలన నెట్టిలాభము కలదో యూహింపవలయు. కాబట్టి ప్రభుత్వమునాడు ప్రజల హక్కులను సంరక్షించుట వారి విద్యుక్తభర్త్యము.

పిమ్మట సత్యయ్యగారునూడ సుపన్యసించుచు యిట్లు నుడిపిరి:—భారతదేశమందలి నిరంకుశాధికారులకు సార్వభౌమిని ప్రజలనై నెట్టి వివరీతమైన యధికారము గలదియు యిటీవల జరిగిన నిర్బంధావాస శిక్షలవలన సుస్పృక్తము కాగలదు. నాగు వారి యధికారములను ఇండియా సంగ్రహకాసము వలనను కేవలము అనుమానమునాడ విమనుజునైనను ఏ స్పృహ నను ఏ క్షణమునను పట్టుకొని, స్వాతంత్ర్యములందు విచారణ కలుగకయే శిక్షల పాత్రము వచ్చును. అందులతోయధికారము వారి నుండుటవలన ప్రతిమనుజుని స్వాతంత్ర్యమునకును, గౌరవమునకును భంగము వాటిల్లుచున్నది. కాబట్టి స్వాతంత్ర్యము విషయమై ప్రజలలో విభేదము బుచ్చుచు యీ హక్కుల విషయమై ఎట్టి విభేదములందుటకు వీలులేదు. ఇటీవల బొంబాయిగిరిమునందు గూడిన మితివాద గావక సభ్యులగూడ యీ హక్కులు ప్రభుత్వము వారిచే సంపాదించబడవలయునని తీర్మానించిరి. కాబట్టి జాలమతి భేదములు లేక, వ్రాహ్మణులు, వ్రాహ్మణేతరులు నైందపులు, మహమ్మదీయులు అందఱును కలసి వీటికై యాందోళన నుపకలయును.

హిందూ దేశ రక్షక కాసము, ముదజా కాసము, దేశద్రోహ సభాకాసము, క్రైమికుల ప్రాసీదన ఆమెందు మెంటుకాసము, తపాలాఫీసు కాసము మొదలైన కాసములెన్నియో నిరంకుశాధికారులకు సర్వస్వాతంత్ర్య మొసగుచున్నది. కాబట్టి యీ కాసములవలన మనము నిరంకుశాధికారుల దురుకు పాత్రలయి యుండవలసి వచ్చుచున్నది. వారివలన నెట్టిభయములేకుండ మనహక్కులను మన స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనుటకై పూర్వమెంటువారిచే నొకకాస మేర్పఱచబడవలయును. అందులకై యీ కరపత్రములనాడ మన భారతీయులందఱును సంతకము చేసి నా కర్పించుట తత్వంతావశ్యకము.

బి. పి. వాడియాగారు, భారతీయమహాజన సభవారి యుత్తరువులకు ఆచరణలోనికి తీసికొనిరమ్మటయే తమ యుద్దేశ్యమనియు, గాన యీవిషయమై ప్రజలకు బోధించి వారి సంతకములను బడయవలెను ప్రయత్నములు సలుపుటకై తత్సమావేశ మేర్పఱచబడిందనియు నుడిపిరి.

పి. చక్రవర్తియ్యశ్రేష్ఠిగారు నూతన రాజకీయ సంస్కరణములవలన కొంతమంది నాయకులే బాగుపడుట కవకాశ మేర్పడుననియు, అటులగాక ప్రతిమనుజునకు స్వాతంత్ర్యము గలిగియుండుటకై యీ హక్కులను బడయవలెను తత్వంతావశ్యకమనియు నుడిపిరి.

అరండేలుగారు సభ్యులను స్వచ్ఛందసేవకులుగా పనిజేసి యీ యుద్దయమునకు తోడ్పడమని ఉద్బోధించుచు మాట్లాడిరి.

పిమ్మట బీసెంటుమ్మ స్వాతంత్ర్యమునది విశ్వవ్యామకంటెను, విజ్ఞానము కంటెను, ప్రాణమునకంటెను గూడ ఎక్కువ విలువగలిగినదనియు, ఆట్టి స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు మనుజు చేయవలసిన త్యాగమునైనను జేయుటకు సంసిద్ధుడై యుండవలయుననియు, స్వాతంత్ర్యములే జీవనము జీవనమే కాదనియు, అట్టి విలువల స్వాతంత్ర్య లభిత్తె ఎల్లమను పాటుపడవలసి యుండుననియు నుడివెను. మరియు తామందరమును స్వాతంత్ర్యప్రియులయి భారతమాత నారాధించగోరినచో తామెల్లరును స్వచ్ఛంద సేవకులుగా పనిచేయుట కిచ్చించి వెంటనే స్వరాజ్యముతోబాడే ఆచరణములందు సంతకమును బడయవలెను ముఖ్యమునకు యామనుననియు నుడివెను. ఇట్టి సివిలు స్వాతంత్ర్యము పూర్వమెంటు సభ్యులందీ కాసన ప్రార్థనమున వచ్చిన గాని భారతీయుల సౌభ్యమునకు భంగము కలుగకుండ కావ్యముగాను స్థిరముగాను నుండవలసినదని చెప్పెను. పిమ్మట సభ ముగిసెను.

స్థానిక వార్తలు

రామపురిమఠం లో వైద్య సేవలు:— ఈ ప్రాంతములో సరకుల సమృద్ధి లేకపోవడం, వైద్య కేంద్రాలు లేకపోవడం వలన రామపురిమఠం వైద్యశాలకు ధాన్యమునకు చోళ్లకు జొన్నలకు కమిషన్లు కట్టి వైద్యులను పంపిస్తే కేంద్రము వారిచేయు ఉదయ తాత్కాలికముగా నిలిపివేయబడినది. తక్కిన పరిస్థితులకు వైద్య కేంద్రాలు వారిచేయబడవు.

మదరాసు మ్యూనిసిపల్ నియోజనము:— 16 వ డిసెంబరు 1918 వ సంవత్సరములో పోటీనైన వారిలో జి. జి. ఆదికేశవులు నాయకుగా 148 వోట్లను, ఎ. సోమసుందరము మొదలయ్యారుగా 140 వోట్లను లి. వేణుగోపాల నాయకుగా 76 వోట్లను వచ్చినది. ఆదికేశవులు నాయకుగా కవు స్థిలంగా నెన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడినది.

ఆనందడయ్య:— ఆనంద ప్రెస్సువారి 1919 వ సంవత్సరపు డయర్ మాత్రాభిమానమున కంపబడినది. ప్రజలకు బదిలీకెచ్చి విషయములన్నియు గూర్చబడినది. తెలుగు అక్షర పంచాంగము లిందు బొందు పడుచున్నది. డయర్ మంచికాగిత చులవై నుండి పబ్లిషింగ్ చేయబడినది. వలయు వారు చెప్పే ప్రయోగం అర్థం. వేంకటేశ్వర ఆంధ్ర కంపెనీ వారికి ప్రాసిన బడయుతుంది.

వాతావరణస్థితి:— వివిధ స్థలములనుండి వచ్చే వాతావరణ వార్తలు సకాలమునకు రాతేడు. చెన్నపురిలో వాతావరణము నిర్మలముగా ఉన్నది. పగటి పూట చాల సేపటి క్కరకు దగ్గర వాయువులు వీచుచున్నవి. శేడు తెల్లవారి వాయువు వాయువులు కొంతవేగము వీచినవి. ఈ విధముగా తుపానుగాలి విరమించినది. సాధారణమైన వాయువువల్ల పరిస్థితులు దక్షిణమున కనబడుచున్నవి.

మదరాసు కార్పొరేషన్:— ఈ నెల 19 వ తేది మంగళవారము కార్పొరేషన్ జనరల్ మీటింగు జరగును. అప్పుడు నీటిపట్టు బోర్డుమీద మరొక ప్రకటనను, ఉద్యోగమున వానించుకొని పోవుచున్న మదరాసుగవర్నరు వెంట్రండు ప్రభుత్వానికి వీడుకొలుపుచున్న వారిస్థానమునకు వచ్చేదివిల్లింగ్ ప్రభుత్వానికి స్వాగతాభివ్రుములను గావించు పనులను దివాన్ బహదూర్ సి. రామానాథము శ్రేష్ఠిగారు ప్రతిపాదించెదరు.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము:— మరాఠ్ ప్రాంతంలో శత్రువులకు లోబడిన బ్రిటీష్ ప్రజలకు తాము లోపడిన సహాయమును తమ శత్రువులకు బలాత్కారముగా కొనిపించి యవ్వ ప్రభుత్వము తేదలను మొత్తమును కానిపించిన కార్యక్రమాన్ని గి శేరును స్వయంకృతమునకు తెలుపుచు విజృంభణ వ్యవహారము అనుభవములను చిట్ట వెక్కిరిగారికి సంభుతదల యాధ పూర్వపురేట్ల ప్రకారము వారిప్రభుత్వములను మార్పు విషయమును ప్రభుత్వమువారు యోచించెదరు.

సంధివార్త:— ఈవార్త తెలియగ నే, పట్టణమునందలి పాతశాలలు, కళాశాలలు, హైకోర్టు, మొదలగు ప్రతి స్థాపనములన్నియు మూసివేయబడినవి. పురమునందంతటను, అంగ్లేయ బాపులూ తలచుచున్నవి. చర్చిగంటలు శిథిలమయ్యెను అన్ని ప్రాంతములను మ్రోగెను. పురమునందు సంతోష పూరితమై యున్నది. పట్టణమునందంతటను విజయప్రకటనము లంటింపబడినవి. టాం టాం మూలకముగ విజయవార్త ప్రకటించబడుచున్నది.

వార్డు పిల్లవాండ్రు సమ్మె కట్టు:— జనరలు ఆను ఫెరిలో వార్డు పిల్లవాండ్రు సమ్మె కట్టినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఒక వార్డున పనిచేయుటకు నియోగింపబడిన పిల్లవాడొకడు మరొక వార్డులో నుండగా రెసిడెంట్ మెడికల్ ఆఫీసుకు మేజర్ కర్నూపుడ్ గారు వానిని కనుగొని కారణముగ గా వాడు సరియైనమాధాన మియ్యలేదనియు అందు మీద కర్నూపుడ్ గారు వానిని కొట్టెననియు అదియే సమ్మె కట్టునకు కారణమైనదనియు కార్పొరేషన్ కు వచ్చువాండ్రు కొందరు వారిస్థానములలో నియోగింపబడినారనియు తెలియవచ్చుచున్నది.

ఆరోగ్యస్థితి:— ఈనెల 9 వ తేదీలో సంభవించిన మరణము 1192 మంది అనగా సంవత్సరమునకు వయస్కి 119.5 మంది చొప్పున — మరణించిరి. ఇక ప్రయోజన సమేతము జ్వరములవలన 897 మందియు క్యాన్సర్ కైత్యమువలన 92 మందియు మరణించిరి. వీరికి పూర్వపురాణము జ్వరములవలన 469 మందియు క్యాన్సర్ కైత్యమువలన 117 మందియు చని పోయిరి. విమర్శనానియులో ప్రాంతలో గులలు సోగము కుడిరిన ఉచ్చలును వర్షాధిక్యముచే శీతల మెక్కి చనిపోయినట్లు తోచుచున్నది. కొత్తగా ఇక ప్రయోజన తగిన వారసంఖ్య తక్కువ. ఈవ్యాధి కండియా ర్సెట యెడుబావులు పరకువా కను రాయపేటలలో సర్దికచురణము కింకను కారణముగా చున్నది. — కే. రాఘవేంద్రరావు, కార్పొరేషన్ నువారి యారోగ్యకాభిధికారి.

నూకల చెంగయ్యగారి మరణము:— పుల్లం పేట నివాసులును, బహుశా తమ విద్యానాన సభాధ్యక్షులును నగు ము. రా. రా. శ్రీ. నూకల చెంగయ్యగారు విషజ్వర వీడి తులై గత మంగళవారమునాడు కీర్తిశ్రేష్ఠులైన వినుటకు చింతిలుచున్నాము. చెంగయ్యగారు జీతాభివృద్ధి కర్తవ్యసరములకు ఆదర్శ విద్యాలయముల ననేకముల కడప మండలమునందు నెలకొల్పి పేదనాకులకు విద్యాభిక్షను పెట్టిన మహనీయులు. ఇట్టి విద్యావారీ ఆకాల మరణము వలన ఆంధ్రదేశమున కెంతయు కొరత కలిగినదని చెప్పవచ్చును. వారి సోదరులగు వేంకట నుబ్బయ్యగారికిని వారి కుటుంబమునకును మా సానభూతిని దెలుపుచున్నాము. శ్రీ చెంగయ్యగారి యాత్మనిరంతర శాంతి బోధుగాత!

సుజనకంబినీ సమాజము, పొట్లపూడి:— “ఇక ప్రయోజన” జ్వరము ముగ్రామమున విశేషముగా వ్యాపించి చాలమంది ప్రజల నశాలమరణములనొనరించినది. ఇంకను విశేషముగా పేదవారల వేధించుచున్నది. ఇప్పుడు మా మానవాళిలో విశేషముగా ఉన్నది. అసలేవారలకు కూటికిలేక మలముల మారుచుండగా ఈ వ్యాధివలన మృత్యుకు దాహించినది. పొట్లపూడి దేశక తమక క్రికొంది వారికి సాయముచేయవలసి ఇదివరకే ప్రమాణమువారు స్థాపించియుండు సునితాయుక్త్య దౌవధికాలద్వారా సోగులకు ఇంటింటికిని తిరిగి యావధము తిచ్చుటకును వారికి బావకాయించి పోషకులను ఏర్పాటు చేసి అట్లు చేయుచున్నాడు. కొంతవరకు వ్యాధి తగ్గుదలకు వచ్చినది.

అమృతాంజనము

ననమూలికలచే హిందూ దేశము.
తయారుచేయుటకు మంచిమందు
అమృతాంజనం నొప్పులకు దివ్యామృతము
సువాసనగలిగియుండును.
చక్కని దట్టితో సహా నీసా 1-కి వెల 0.8-0
మోహినీ తెలుసు:— శ్రీ పురుషా నాకుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపుజేయును. సువాసనగలిగియుండును. 0-12-0

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి, మంచిమందు
దట్టి 1-కి అ. 6. 12-కి రూ. 8. 10-కి రూ. 25.
తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, నోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.
గుర్తులు:— దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసితాట, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా తేలి శరీరమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల ఏర్పడును.
చికిత్స:— పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:— 1. మందు లోచర్మములోనికి పోవలయును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.
అమృతాంజనంండిపో - బొంబాయి - మద్రాసు

French Advance.

London, November 10. — 3 P. M.
Last night's French communique says:— We advanced fifteen kilometres at certain points, capturing prisoners, guns and considerable material including several railway trains. Our cavalry crossed the Belgian frontier hustling enemy rearguards. We occupied Glognon, Fourmies, Hirson, Noyon, St. Michel and are pursuing the enemy beyond these places on the general line Montienziere the northern edge of St. Michel forest Macquenois Forgephille. Farther east after forcing the crossing of the Thas and the Aube we carried the plateau northwards despite resistance. We advanced considerably beyond Signy Le Petit and reached the railway from Mezieres to Hirson. We surrounded Mezieres and have crossed the Meuse farther east.

Other Reports. Bridges Blown Up. Enemy Retirement Continues.

LONDON, November 9 — 3.50 A. M.
Reuter's correspondent at French headquarters, telegraphing last evening, said the French have covered between seven and ten miles since dawn and are pursuing the enemy. Street fighting occurred this morning in the streets of the suburb of Sedan west of the Meuse, but the Germans eventually retired to the east bank, leaving a number of prisoners. All the remaining bridges over the Meuse were blown up at noon. The French are now hardly any where more than a single day's march from the frontier.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS
(BY WIRE.)

Simla General Marshal's Proclamation at Baghdad.

SIMLA, November 10.
In the course of an address delivered in Baghdad on the 2nd November to assembled notables and populace General Marshal, Commanding-in-Chief in Mesopotamia announced that prisoners of war other than those of Turkish nationality who are now confined in India, will be allowed to return to their homes, (2) that within the limit of the occupied territories there will be complete freedom of trade and relaxation of blockade restrictions (3) there will be a similar relaxation of the restriction on personal movement, (4) the conveyance of corpses for burial at Kabaia and Najaf will once more be committed under suitable conditions (5) that the route to the sacred places will be thrown open once again for organised pilgrimages, (6) that all permanent employees of the civil administration from among the local population who are not actually serving in the ranks of the army and who have done good work will be granted a bonus of one month's pay (7) that selected prisoners from amongst those confined in civil jails will be released, (8) that a distribution of food and clothing will be made to the poor of Baghdad and other towns and other minor relaxations of the existing rules will be made.

Punjab The People's Bank.

LAHORE, November 11.
The prospects of the People Bank have very much improved and the new liquidation expects to distribute immediately dividend of six annas in the rupee in addition to the six annas already paid. It is hoped to complete sixteen annas payment in the course of a few months.

Bombay The News in Bombay.

BOMBAY, November 11.
News that armistice was signed by Germany at 5 A. M. to-day reached the city at 7 P. M. Special editions of papers were issued and news spread within a short time all over the city. Everywhere there was expression of joy on the receipt of news and repeated harrangues were heard till late in the night.

Death of the Maharani of Rajkot

BOMBAY, November 11.
The death is reported of Her Highness Maharani Nandkumverba. The Maharani held liberal ideas and edited paper "Hindi Vikram" which had for its object the enlightenment of public of Kathiawar as to the causes of war and its progress. In the list of subscriptions in war loans and other war funds her name figured prominently. In social and educational sphere also her activities found great scope for benevolence.

AMRUTANJAN

This great Indian Pain Balm is unequalled in its curative properties. In a word, all aches and pains before Amrutanjani.

Cost 8, Annas only
Sold Everywhere
Amrutanjani Depot
d raa

The Great War.

(c)
(Keuter's Agency)

Germany

The Kaiser's Signing of the Abdication Decree.

His Majesty Greatly Moved.

'May it be for the Good of Germany.'

LONDON, November 10 - 5-30 P. M.
AMSTERDAM.—The Kaiser signed the letter of abdication at the Headquarters on the morning of the 9th in the presence of the Crown Prince and Marshal Hindenburg after reading an urgent message from Herr Scheidemann. The Kaiser was deeply moved and said: "May it be for the good of Germany."

Kaiser Arrives at Maestricht.

LONDON, November 11. 10 45 A. M.
AMSTERDAM.—The Kaiser and the Kaiserine and Suite have arrived at Maestricht in motorcars.

The Kaiser's Abdication.

Charges in Government.

LONDON, November 9. - 6-10 P. M.
A wireless German official communique says:—Prince Max, the Imperial Chancellor, has issued the following decree:—The Kaiser and King has decided to renounce the Throne. The Imperial Chancellor will remain in office until questions connected with the abdication of the Kaiser, the renouncing by the Crown Prince of the Throne of the German Empire and of Prussia and the setting up of Regency have been settled. For the Regency he intends to appoint Deputy Ebert as Imperial Chancellor and he has proposed that a bill shall be brought into force for the establishment of a law providing for immediate promulgation of general suffrage and for a constitutional German National Assembly which will state finally the future form of government of the German nation and of those peoples desirous of coming within the Empire."

The New Chancellor.

LONDON, November 9.
AMSTERDAM.—Prince Max will be appointed Regent of the Empire. Herr Ebert who has been appointed Chancellor is a socialist and a master tailor of Berlin. The Berlin government is despatching persons to various towns to warn people against Bolshevism and against upsetting food organisation. These regulations have resulted in checking the revolutionary movement at several places.

Kaiser's Abdication.

LONDON, November 9. - 6 15 P. M.
The Kaiser's abdication strengthens the belief that the German government will accept the armistice terms.

German Courier's Detention.

LONDON, November 9.
AMSTERDAM.—It is officially explained that the German courier was detained by the explosions of an ammunition dump which he mistook for machinegun fire.

LONDON, November 9. 10 40 P. M.
Reuter is informed that the German courier with the terms of the armistice finally crossed the German lines by aeroplane.

Independent Socialists Arrested.

LONDON, November 9.
AMSTERDAM.—The police have closed the Independent Socialist headquarters at Berlin and have arrested the secretary and the independent Socialist editor.

"It will not be long Now."

LONDON, November 10. 4-30 P. M.
The Premier in an interview with a newspaper announces that the German courier arrived at Spa at 10-15 this morning. The Premier added "All goes well. It will not be long now."

Germany Gives in.

Armistice Signed, Hostilities Cease.

LONDON, November 11.
The Press Bureau states:—The Prime Minister announces that an Armistice was signed at 5 a. m. Hostilities ceased on all fronts at 11 o'clock this morning. (Monday, November, 11th.)

A Peoples' Government for Germany.

Socialist Premier's Proclamation.

LONDON, November 10.
COPENHAGEN.—Herr Ebert, the New Chancellor, has issued a proclamation that he will form a Peoples' Government which will endeavour to bring peace as speedily as possible and to fortify the freedom which the German People have won.

Three Non-Socialists in the New Government.

LONDON, November 10. - 9-35 P. M.
COPENHAGEN.—A telegram from Berlin states that the New Government contains three representatives of Non-Socialist Parties, namely, Herr Erzberger of the Centre, Herr Gotheim of the Progressives and Herr Rightoff of the National Liberals.

The New Chancellor's Appeal to Prevent Civil war and Famine.

LONDON, November 10. 7-55 P. M.
COPENHAGEN.—A Berlin telegram states that Herr Ebert has issued a proclamation appealing to all officials to help to preserve Germany and the people from civil war and famine and to accomplish their legitimate claim to autonomy.

The copies Release has been Fulfilled.

Elections for New Parliament to Begin.

LONDON, November 10. 4-25 P. M.
COPENHAGEN.—A Berlin message states that the New Government has issued the following proclamation FELLOW CITIZENS.
"This Day people's release has been fulfilled" Social Democracy has undertaken Government and has invited the independent Socialist Party to enter the Government with equal Rights. The New Government will organize election for constituting the National Parliament. The proclamation is signed by Ebert, Scheidemann and Landsberg.

Tremendous Jubilation in Berlin over the Success of the Revolution.

LONDON, November 10. - 10 40 P. M.
AMSTERDAM.—According to a Berlin telegram the latest reports state that revolutionaries in Berlin have won a brilliant and practically bloodless victory. The Naumburg-Jaeger Regiment was the first to go over the others following in quick succession. A telegram adds that everything is now orderly and tremendous jubilation prevails throughout the city. The Revolutionary Movement which is extending very rapidly throughout Germany is generally led by the Social Democratic Party and among the latest towns controlled by the revolutionaries are Cassel, Emmerich, Aix La-Chapelle, Munster, Nuremberg, Mannheim, and Chemnitz. The new German Government will contain three Independent Socialists.

Thousands of Soldiers lay down Arms.

Navy Joins the Revolution.

LONDON, November 10-11-30 P. M.
AMSTERDAM.—The "Haudelblad" states that German Frontier Guards in numerous places are throwing down their arms and departing. The latest travellers from Germany state that thousands of Soldiers have everywhere laid down arms.

COPENHAGEN.—The "Nordische Kurer" states that crews of four Dreadnoughts the "Potsdam", "Ostfriesland", "Naassau" and "Oldenburg" lying at Kiel have joined the Revolutionaries.

Stuttgart Controlled by Soldiers' Council

A Stuttgart message states that the first object of the Provisional Government is to summon the constituent National Assembly. General Ebbinghaus had transferred authority to soldiers' Council which will maintain order.

Krupp and his Wife Arrested.

LONDON, November 10. 6-40 P. M.
AMSTERDAM.—The "Reds" control Essen and have arrested Krupp and his Wife.

Wurtemberg Government Proclaims A Republic.

LONDON, November 10.
COPENHAGEN.—A message from Stuttgart states that the New Provisional Government established in Wurtemberg has proclaimed a Republic.

The Bloodless Revolution.

Fraternalisation Between Workmen and Soldiers.

LONDON, November 10. 18-40 P. M.
A German Wireless Wolff Bureau message reports that a general strike began in Berlin at nine o'clock yesterday morning when processions headed by armed soldiers of all classes marched to the centre of the City. Soldiers and Officers had been previously urged to remove cockades and Epulettes and most did so voluntarily. Sailors and workmen then fraternised. Most of the public buildings were occupied without difficulty. Only the clash occurred at the so-called "Cockchafer" barracks where two officers fired shots. Three were killed and one wounded.

LONDON, November 10.
A telegram from Luebeck says that many soldiers and civilians have been summarily shot at Eutin which is in the hands of the Soldiers' Council. A Bavarian Division has arrived at Innsbruck.

Public Business Going on Very Smoothly.

Soldiers Side the New Government.

LONDON, November 10. - 4-15 P. M.
A German wireless message states that the New German Peoples' Government was formed yesterday and a greater part of the troops in Berlin have sided with the New Government. Everywhere in Germany Workmen's and Soldiers' Councils are being speedily set up and are negotiating with the existing authorities with the result that the public services are being carried on without disturbance and are partly under the control of the Councils.

Long Live the Social Republic."

LONDON, November 10.
COPENHAGEN.—A Berlin telegram states that the "Vorwaerts" announces that the Council of Workmen and Soldiers has proclaimed a general strike. The Proclamation ends "Long live the Social Republic."

Soldiers' Excesses.

LONDON, November 9.
AMSTERDAM.—Soldiers stormed military trains at Cologne yesterday. Officers were dragged out and disarmed in order to prevent them going to the front. A procession was then formed and marched through the town. All military and civil prisoners were released. At Gladbach and Rhaydt soldiers tore the epulettes of the Captain of the District Command. Disturbances are spreading to the frontier districts. All munition works in the country are at a standstill.

The Bavarian Republic.

Loyal to the German Empire Idea.

LONDON, November 9.
AMSTERDAM.—November 9th:—The Bavarian Republic was proclaimed to Munich to-day. The Garrison and police of all institutions have placed themselves under the Soviet. Both socialist parties are co-operating while some other parties are inclined to co-operate in the movement which is not particularly but loyal to the idea of the Empire and aims at a Republic for the whole of Germany. A new Government has been formed.

The Berlin Disturbances.

LONDON, November 9.
A Berlin Semi-Official message states that disturbances in Berlin on Friday ended in arrests. Troops with machineguns are patrolling the streets. Three small warships which fled from Kiel have arrived at Kolberg. Crews have been sent home.

Revolution in full Swing.

Decision to Proclaim a Republic.

CROWN PRINCE'S PALACE SEIZED

LONDON, November 10.
The fact that Soldiers' and Workmen's Council has been formed in Berlin is revealed by the news that the Council has taken possession of the Wolff Bureau. Revolution is reported to be in full swing in Berlin. Reds have occupied a great part of the city, seized the Crown Prince's palace, and violently bombarded the Martell Building where a great number of Officers assembled. Officers fled from the windows and there were many casualties before officers surrendered. Reds completely restored order. Strong guards are patrolling the streets. People are shouting "Live the Republic" and singing "The Marseillaise." It is reported that Leipzig, Stuttgart, Frankfurt and Saarbrücken have joined the revolution. Soldiers' Councils at Stuttgart, Cologne and Frankfurt have decided to proclaim a Republic.

The Revolt in Germany.

Revolutionists Occupy All Stations.

LONDON, November 9. - 3-35 A. M.
AMSTERDAM.—The Hamburg "Echo," which has been re-christened "Red Flag," reports that ten were killed in the fighting at the barracks in Bismarckstrasse. The military headquarters easily fell into the hands of the revolutionaries, as the Commander and Staff had already quitted Hamburg. The revolutionaries have occupied all stations.

Disorders Extending.

LONDON, November 9. - 6-15 A. M.
COPENHAGEN.—An authoritative statement from Berlin regarding the situation in the northern provinces states that disorders have extended further. At Bremen speeches were delivered in the market place by an Independent Socialist who was recently released from prison and by some soldiers demanding socialist Republics, Workmen's and Soldiers' Councils. The Central Bureau has announced that all official and military buildings have been occupied. Provisions and magazines are being guarded, and plunderers will be punished by immediate death. Negotiations with the Senate are proceeding. The daily traffic is restricted to two trains. The leaders of the movement have appealed to the inhabitants to maintain order, but, according to reports hitherto received, this has not been done. There have been excesses, and small groups of troops have been compelled by rioters to join them.

Bremen Soldier's Council.

LONDON, November 9. 5-25 P. M.
AMSTERDAM.—The "Wetter Zeitung" publishes the agreement between the Bremen Soldiers' Council and the commander of the garrison providing for joint control of military authority and provisioning of the town and also for the release of political and military prisoners, and recognition of the Soldiers' Council as the civil authority.

Formation of Soviets.

LONDON, November 9. - 6-20 P. M.
AMSTERDAM.—The revolution is spreading in western Germany including Cologne. The Kiel Soviet has issued a proclamation to the inhabitants of Schleswig-Holstein saying that in establishing a new order, our aim is to free the social peoples of the republic. Questions on side provincial limits with naturally still belong to the Imperial Legislature. "We are willing to co-operate with the present powers so long as they submit to the new policy but we will forcibly put down any resistance." The Berlin Soviet has also issued a manifesto stating that they will co-operate with the existing authorities so long as they submit to the Soviet. Soviets have been established in numerous other towns. In some cases, including Oldenburg, only part of the garrison participated. A soldier addressing a big demonstration at Bremen declared that a revolution was necessary to secure a peace of righteousness otherwise it would be a case of unconditional capitulation. Soldiers have seized the railway station at Hanover and have formed a Soviet. Up to the present the revolution has been proceeding almost everywhere in orderly fashion. The authorities are offering no opposition. There is no news as regards the situation among the armies at the front.

Majority Socialists and Reichstag.

LONDON, November 9.
A German wireless message says:—That the Majority Socialists have decided upon equal direct secret suffrage and proportional representation for the Reichstag. Both sexes over 24 years of age will have the vote.

Death of Herr Ballin.

LONDON, November 10, 3.35 P. M.
COPENHAGEN. A telegram from Hamburg announces that Herr Ballin, Director of Hamburg-America Line has died suddenly.

Great Britain**Mr. Lloyd George's Speech at the Mansion House.**

Reparation must be obtained from Germany.
His Appeal to the Empire.

LONDON, November 10.

Mr. Lloyd George speaking at the Lord Mayor's Banquet last evening began by saying that it was the rapid and relentless pursuit of the Germans by the Allies that prevented German envoys from getting through the enemy lines and other means had to be devised. He had nothing to say as regards the armistice. The issue was settled (cheers). Referring to the abdication of the Kaiser and Crown Prince Mr. Lloyd George said:—That was the greatest judgment in the history of the world. Germany was ruined inside and outside but she had no choice to-day. She would have none to-morrow and the only way she could escape destruction was by immediate surrender. Germany's reckless wantonness, which had the full consent of her people, and which had caused the world such agony, must expect stern reckoning. (Cheers) The German army was now hardly an army at all and the Navy was certainly no longer a navy. "The potent Empire that threatened civilisation is to-night headless and helpless and her doom is sealed. If she elects to fight on her blood, the blood of her children will be on the heads of her Rulers who had not the courage to give wise counsel in time; there is but one end and that is not far distant. It is either immediate acceptance or a worse fate. That is her choice. I speak in no spirit of ferocity but I was always a believer in the knockout blow (Cheers). Germany committed a crime against humanity with the full consent of her people. They cheered their Rulers, then, they would cheer them to-day had they won. We must remember that when we see about securities we are not warring against a people but we should be unwise if we forget that the terms must be such as to discourage ambition and arrogance from repeating the atrocity of four years ago. (Cheers). We shall do no wrong, we shall abandon no right. (Cheers). The foundation of civilisation Justice must be satisfied. We do not seek a yard of real German soil and we are not going to commit the folly of 1870, which has been so disastrously punished but we cannot treat the infamy of this horrible war as if it were an idle pageant entailing no judgment upon the system responsible."

Referring to the valiant men who had fought and died he said:—We must not forget the sturdy children beyond the seas who of their own free will came to help us. (Cheers). "Their share in victory has been conspicuous and they must have a voice which will be equal to their sacrifice in the determination of peace terms. A year ago we consulted the fully regarding the conditions which Britain should impose at the Peace Conference. This year we reconsidered these terms with the representatives of the Dominions and India at the Imperial War Cabinet and again arrived at a perfectly unanimous conclusion at Versailles. My Colleagues and I agreed to nothing which would preclude us from pressing at the Peace Conference, as we intend to, all conditions which the Dominions and India and ourselves determined upon at these conferences. These Young Nations fought bravely and contributed greatly and won their place at the Council Table. What is true of them is equally true of the Great Empire of India which helped us materially to win those brilliant victories which were the beginning of the disintegration of our foe. India's necessities must not be forgotten when the Peace Conference is reached. We have had four years of Great Brotherhood let it not end there. The British Empire never stood higher in the Councils of the World than it does to-day. (Cheers). But our task will only begin when peace is signed. The next four years are charged with the fate of Britain and her Empire and I appeal solemnly in this first hour, let us banish faction until the Empire has been thoroughly saved, let us suppress sectional prejudice, let us resolve to be loyal to the land we love. First and last to the land whose efforts on Sea, on Land and in the Air have done so much to redeem the world from the danger menacing its liberties. (Loud cheers).

Mrs. Besant's Appeals Against Confiscation.

Hearing Postponed Till January.

LONDON, November 6.

The Privy Council has acceded to the application of the Government of India for the postponement until the beginning of January the sittings of the hearing of two appeals of Mrs. Besant from the judgment of the High Court of Madras supporting the action of the Government of India in confiscating Mrs. Besant's two thousand rupees security and ordering forfeiture of all copies of her newspaper "New India" containing certain articles. Mrs. Besant did not oppose the application which was due to the fact that the Government of India's Counsel, Sir Earle Richards, is at present engaged on an important work for the War Cabinet.

The King will Remain in London.

LONDON, November 6.

The Press Bureau states that in view of new conditions and general situation the King will remain in London in order to be in close communication with Ministers in London.

Thanksgiving Services.

Preparations in England.

LONDON, November 9, 3.15 P. M.

The Archbishop of Canterbury and leaders of the Non-conformists have issued a notice to the Clergy suggesting that churches should be kept open continuously in preparation for immediate thanksgiving services.

Released British Prisoners.
Arrangements for Return Home.

London, November 7.

In the House of Commons Mr. Hope announced that a number of released British prisoners had reached our lines in Mesopotamia. Sir George Cave stated that the war prisoners in Turkey would return by the quickest route arrangeable. A number had already assembled at Smyrna and the Admiral commanding the Eastern Mediterranean was making arrangements.

Britain and France Promise Magnanimous Policy for Syria & Mesopotamia

London, November 7.

The Press Bureau announces that the British and French Governments jointly declare that the war in the East has been unchained by German ambition is ended, that they contemplate pursuing the policy of the definitive freeing of people so long oppressed by the Turks, and the establishment of National Governments and Administrations deriving their authority from the initiative and free choice of the indigenous populations. In order to give effect to these intentions France and Britain have agreed to encourage and assist the establishment of indigenous Governments and administrations in Syria and Mesopotamia now freed by the Allies and in territories whose liberation they seek and to recognise them as soon as they are effectively established. Far from wishing to impose institutions on the populations of these regions their only care is to assure by their support and efficacious assistance, the normal working of the Governments and administrations which they shall freely give themselves, to assure impartial and equal justice for all, to facilitate economic developments of the country by sustaining and encouraging local initiative, encourage the spread of education, and to end divisions too long exploited by Turkish policy, such as the role that the two Allied Governments claim in the liberated territories.

How a Naval Armageddon was Prevented.

German Sailors Refuse to Fight.
SIR E. GELDES' REVELATIONS.

LONDON, November 10.—1.30 A. M.

Speaking at the Lord Mayor's Banquet Sir Eric Geddes declared that a fortnight ago the stage was set for a naval Armageddon but the arm that was going to try this last desperate gamble was paralysed. "I am so convinced as I am standing here that the German Navy was ordered out and that men would not go" (Cheers) To-day half of the German Fleet was flying the Red Flag because it had realised that it was not engaged in a good cause and the British Navy had been deprived of giving the enemy a good licking. Since the beginning of the war the British Navy had guarded twenty two million combatants with a total loss of five thousand.

British High Commissioner for Constantinople.

LONDON, November 10.—9.25 P. M.

The Press Bureau announces that the Government has appointed Vice Admiral Sir Somerset Gough Calthorpe as High Commissioner of Constantinople to maintain contact with the Turkish Government during the transitional period and to protect the interests of the British subjects. Rear Admiral Richard Webb is appointed Assistant High Commissioner.

Freeing Armenia from Turkish Rule.

Mr. Balfour on British Policy.

LONDON, November 6.

In the House of Commons replying to a question Mr. Balfour emphasised that Britain had always regarded freeing of Armenia from Turkish rule as an important part of her Middle East policy, and looked forward confidently to its accomplishment.

The Turkish Armistice, Settlement at Aden.

LONDON, November 7.

In the House of Commons replying to Sir John Jardine, Lord Robert Cecil stated that some time must elapse before clause sixteen of the Turkish armistice could be fully carried out at Aden owing to conditions there. But he did not think there was the slightest danger to the settlement at Aden.

Austria**The Austrian Armistice.**

Transport of Corn to Trieste.

LONDON, November 7.

COPENHAGEN.—A telegram from Vienna states that the Foreign Minister in accordance with article five of the Naval Conditions of the armistice has requested the Entente and the U. S. to license Austrian ships in Spain, Holland and India to transport corn and meat to Trieste under the protection of the Entente.

Naval Clauses not Completed.

LONDON, November 9.

An Italian wireless message complains that the enemy has not yet completed the naval clauses of the armistice.

Croatians Unite With Serbia.

LONDON, November 9, 5.25 P. M.

The "Weser Zeitung" states that the Croatian National Council at Agram has resolved to unite with Serbia.

To Help the Liberated People of Austria-Hungary.
American Help.

LONDON, November 10.

COPENHAGEN.—The American Legation announces that Mr. Hoover is going to Europe immediately as representative of President Wilson to investigate how best to relieve the liberated populations including Austro-Hungary.

General**New Spanish Cabinet.**

LONDON, November 10.

MADRID.—The New Cabinet has been formed with Garcia Prieto as Premier and Count Ramonones as Foreign Minister.

LONDON, November 10.

BERNE.—Socialists have proclaimed twentyfour hour general strike owing to the calling up of troops to deal with possible Bolshevik disturbances. Zurich reports that hitherto no disorder has occurred.

A French Pilot's Exploits.

LONDON, November 10.

PARIS.—The French Pilot Fontanet flew from Vosges to Italy via Alsace, Baden and Bavaria where he dropped leaflets.

Allied Fleets Delayed.

LONDON, November 9.

PARIS.—Owing to the necessity for careful mine-sweeping the Allied fleets will not reach Constantinople for several days.

A Polish Republic.

LONDON, November 10.

AMSTERDAM.—A Polish Republic has been formed with Deputy Dazynski as President.

Western Front**Important American Success.****Official Reports.****BRITISH PROGRESS AND CAPTURES.**

LONDON, November 10.—12.20 A. M.

Last night's communique from F. M. Sir Douglas Haig says:—We are advancing on the whole of the British front. The Fourth and Third Armies on the right are advancing astride the Samdre river towards the Belgian frontier and are meeting with little organised resistance. The First Army in the centre made rapid progress astride the Mons-Condé canal. Southward of the canal we crossed the Maubeuge-Mons railway and are approaching Mons. Northward of the Mons-Condé canal the First Army's left in conjunction with the Fifth Army's right cleared the area between the Scheldt river and the Antwerp canal capturing Peruwelz and the Antwerp canal southward of Peruwelz. On the left the Fifth and Second Armies gained the east bank of the Scheldt on the whole front. The Fifth Army captured Antwerp and Tournai and progressed eastwards of these towns.

On the Outskirts of Mons.

LONDON, November 10.—12.5 P. M.

In this afternoon's communique F. M. Sir Douglas Haig says:—Our advanced troops are in contact with the retiring enemy on the whole front. We have occupied Faubourg-De-Bertaimont on the southern outskirts of Mons. Further north we are approaching Leuys and have captured Renaix.

Germans Report Withdrawal.

LONDON, November 9.—6.30 P. M.

A wireless German official message says:—We have evacuated the part of Tournai lying on the west bank of the Scheldt. We withdrew between the Scheldt and the Oise and westward of the Meuse.

Positions Occupied by Allies.

LONDON, November 10.—3.45 A. M.

A British Belgian communique says:—The Belgians occupy the western bank of the Ghent-Terouwen canal from the Dutch frontier to Ghent station. The French have occupied Melden heights east thereof and the northern part of Meersch. The British have occupied the southern part of Meersch.

American Progress and Captures.

LONDON, November 10, 3.45 A. M.

An American communique says:—Crossing the Meuse south of Stenay we captured Moucat and pushed through the Woevre forest and captured Jametz, Soupply, and Premoville. South of Blodenville we captured Moirey, Thomoy and Manheulles, all of which were vigorously defended.

Advance Continues Successfully.

LONDON, November 9.—5.25 A. M.

An American communique says:—North and south of Damvillers our advance successfully continues, we are meeting strong machinegun resistance.

Advance Resumed.

LONDON, November 9, 5.25 P. M.

A French communique says:—To-day our troops resumed their advance along the whole line.

వజ్రాభిప్రాయములు

“కృష్ణజిల్లా రైతుల తృప్తియనమావేశము”

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంచారము:

ఆయా, 20-10-18 తేదీన ఉయ్యాలూరునందు కృష్ణ జిల్లా రైతుల ద్వితీయసమావేశము జూడినపుడు తృప్తియనమావేశమును దివితాలాకాకిరపున కోహలి శివరామకృష్ణగారు గారాహ్వనించి యీ కాలము 5 తేదీలోగా జరుపునాడనూ కనబరిదిగిని యింకనకు ఆట్టి ప్రస్తావన కడలకుండుట కనుక కోహలియము. వా రాహ్వనింపకుండునయెడల వెజవాడతాలూకా గారాహ్వనించి యే యున్నవారు గ్రామములోకోహమావేశపరిచి యిందును. తృప్తియనమావేశము దివితాలాకాలో 18-11-18 తేదీన జరుగు నూడనలూ తేదీయెడల 20-11-18 తేదీన ఉప్పలూరులో జరుగుట కేర్పాట్లు వెజవాడ తాలూకావారు చేయుదురు. కృష్ణజిల్లా రైతుల సంఘమునకు కార్యదర్శిగానుట నెమ్మదిని కార్యనిర్వహణమునకు గడుగలవియున్నది. కృష్ణజిల్లా రైతులసంఘకార్యదర్శియగు తగుయోచనతో కార్యనిర్వహణమునకు బూను టవనము. జిల్లాలో పలుతాలూకా గ్రామములనుండి ప్రభుత్వమువారికి నుపాజరుకెట్లవలసియున్నది. కృష్ణజిల్లా రైతులసంఘము ముఖలోపుట్టి పుట్టులో మాడునవందము చేయకుండురుగాక యిది మా కవుతమునందగును కోహలి, దైవము రైతులయొక్కట్లను పొరకొలుగాకయియు రైతులయొద్దయను సుభలీకృతమగుగాక యిదియు అహారాత్రంబులు ప్రార్థించుచున్నాడను.

భీమన్న.

II

నిష్కారణనిందావిమర్శనములకుఁ బ్రత్యుత్తరము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంచారము:

ఆయా, శ్రీ శేషాద్రిరహితకవులు “నిష్కారణనింద” వై వ్రాసిన “కృష్ణాప్రాంత” యను వ్యాసమునుగూర్చి కొంత ము చెప్పకలసి యున్నది. “కుమారజమిందారుగారు వ్రాసిన వ్యాసములోని సంగతులతో మఱికొన్ని జోడించి పీఠికాపురాధీశుల దూషించినటులు సరిసింహరావుగారిక కథలు గల్పించిరి కాని యథార్థమునకు దూషించలేదని శేషాద్రిరహితకవులు నన్నది తేల్చిపించిరి. కుమారజమిందారుగారి మాటలలో నూచకగా నన్నదానినే శేషు లై కి కృష్ణవజ్రవిధిని గాని కథంగల్పించలేదు. పూర్వసంధర్భమును బట్టి నూచన లేదని యెవ్వరు నరణాలరు. వానంటివారనే? వావ్యాసమును భుంజించిన శ్రీకృష్ణమూర్తి శాస్త్రులవారికిగూడ నట్లు తోచుటచేతనే కదా వారు శేషవ్యాకర్తవ్యాసము నిష్టయింపవలసి వచ్చినది. నూచన యిందుండినట్లేకపోయిండు. “కుమారజమిందారుగారి” లేఖని పీఠికాపురాధీశుల దూషనాడను. ఆట్టి ప్రస్తావనలే” దని శేషాద్రి రహితకవులు వ్రాయుటచేత నట్టివిచారమే యిక సక్రమలేదు. శ్రీవారి యభిప్రాయమును గనపట్టుటకు వారి యాధానకవులకన్న నర్థులెవ్వరు లేరు. వారిటు వ్రాయుట మిగుల సంతోషకరము. శ్రీ కుమారజమిందారు గారి శ్రీపాఠముల నెందరో మిత్రులు బంధువులున్నారు. శేషాద్రిరహితకవులట్లు వ్రాయుటలకు వారియనుమతిలోని సంజేమాములు వదిలిపోయినట్లు శేషు నమ్ముచున్నాను. మళ్ళీవర్ణనలే నుండి మిల్లలేదనుకొని యిందుకు వ్రాసితి నని కవులభిప్రాయపడినారు. వారి మిత్రులలో బంధువులలోగలవని నెవ్వరేదాని ప్రాయములు సంపాదించుట నే నట్లు వ్రాసితిని. నాయభిప్రాయమునుగూర్చి యజ్ఞకృతాభివంతులవన, భ్రాంతి శేషాద్రిరహితకవులది కాని కాని కాదని విన్నవించుచున్నాను.

శ్రీ శేషాద్రిరహితకవు లిట్లు చెప్పవలెగా “శేషయ్యగారు శేషుడని యిది సంతతి భగ్గమే కలదు. ఇది నిందగాకేరదు. దీనినిబట్టి విశాఖశ్రీకృష్ణులు సాయాన్య లనుట నును మర్దిభర్తమున సామాన్యమే కాని, యిటు చేపభర్తమని యేమేమో యన్నవముగా నవంతున్నగా శ్రీకృష్ణమూర్తి శాస్త్రులవారు వ్రాసినారు. ఎట్లులే నను శేషాద్రి రహితకవులీసందేహమును నిదాగొట్టుటచే నీరక మాకాస్త్రులవారి యభిప్రాయమును విమర్శింప నక్కరలేదు.

శ్రీ పీఠికాపురాధీశులు శ్రీరామకృష్ణకవులతో తుమాపణముగాని సమ్యక్ముగాని వ్రాయించుట కుపేక్షించుట తప్పని యుష్టమూర్తి శాస్త్రులవారు ప్రతిపాదించినారు. ఈ సంగతి మునుగూర్చి శాస్త్రులవారు సరికిలనను లేకుండ మిక్కిలి తొం

దరతో వ్రాసినారు. ఈ యంశము కాంతిని త్రుతతో వాసుగా దూరములోనుంచి వ్రాయఁదగినది కాని యిదియర్థముగా వ్రాయఁదగినదికాదు. ప్రజలకుఁ బ్రభువునకుఁ గల యభ్యంతర భావ్యత యెట్టిదను నంశము యోజింపఁదగినది. రామకృష్ణకవులొందకవుల యపరాధములను వ్రాసినారు. పూర్వకవులను నిందించి నా రని కొందఱుచున్నారు. అట్లు వారిని నిందింపలేదని కొందఱుచున్నారు. వారియెడల న్యాయబుద్ధితో వ్రాసిన కొందఱుచున్నారు. చమత్కారముగా భూక్తిగా వ్రాసిన కొందఱుచున్నారు. చిరకాలాగతములను తలతోఁగలేని కథలుబట్టియే వ్రాసిన కొందఱుచున్నారు. అట్టికథలు కొన్ని యున్నను వానికంత ప్రాముఖ్యమునుదగదని కొందఱుచున్నారు. ఆకథలను పరిపాసించుటకే వ్రాసిన కొందఱుచున్నారు. ఈ సమ్యక్ములయెడల నిందాసేధావహన నుండఁదగినదిని మఱికొందఱుచున్నారు. ఇట్లు జనలలో నభిప్రాయభేదములున్నవి. తప్పచేసినారు కావున రామకృష్ణ కవులందెట్లవలెదని విరళుచున్నాడు. వారి నెంతమాత్రము దూషింపఁదగదని వారచున్నారు. కవులు తుమాపణ చెప్పక కప్పదని పీకనున్నాను. తప్పలేని తుమాపణయేలని వారచున్నారు. కవులు తుమాపణ చెప్పనియెడల, రాజుగారు నిరొధించి చెప్పించవలయునని పీకనున్నాను. రాజుగారి శేషిసంబంధుని వారచున్నారు. తుమాపణ చెప్పింపనయెడల రాజుగారు నిందలవాలగుదురని పీకనున్నాను. కవులకులేని నింద రాజుగారిలేలయని వారచున్నారు. పీకలవలనాదుఁ బ్రజల. అందులన రాజు మోహద్రవ్యపురా రన్నరీతిని గవులను నిరొధించి తుమాపణమో సమర్థమో రాజుగారు వ్రాయించవలయునా? పద్మాకమిడివారి యభిప్రాయము ననుసరించి యూరహండవలయునా? న్యాయమైన అన్ని కోర్కెలు ప్రజల ప్రభువున గోరవచ్చును. వానిని ప్రభువే మన్నింపవలయును. అంతేకాని, భిన్నాభిప్రాయము లున్న యింకొములలో, మా యభిప్రాయమే సత్యముకావున మీరు వారి ననుసరించి చర్య జరిగించవలయు నని యేకో యొక పక్షమునారు రాజుగారిని నిరొధించుట న్యాయమగునా? ఆకోర్కెను రాజుగారు తీర్చవలసియుండునా?

ఒక్క యంశ మాలోచింతము. నన్నయ్యల భారత రచన గరిగా లేదనియు వారు ప్రధానభాగములను మిగుల సంకుచించి చెదఁగొట్టినారనియు వా లొక పక్షములోఁ జెప్పి యర్థమును దాని మూలం పారములలోనే చెప్పి నాల్గవ పాదము మిగిలినట్లొక బూర్తిచేయఁగల ననియు మొదలగు కారణములతో వాంఛభారతమును తేయుచున్న శ్రీరాస్త్రులవారు పూర్వకవిరసముబుద్ధియేకాక పరిపూర్ణసంభావము కలవారు కావున వారిచే భారతమును వ్రాయించవల దని నెల్లవారులోనో బల్లారిలోనో కొందఱు ప్రజలు శ్రీరాస్త్రులవారివై కేతుకృత్యముచేతనో పూర్వక విప్రేరుతేతనో సభలేని శ్రీమత్కృత్య జమిందారుగారిని గోరినయెడల, వారు ప్రజలలో నభిప్రాయభేదము లుండవచ్చు నని యొంది సభవారి కోర్కెనుపేక్షించవలసినదా? లేక ప్రిజలకోర్కెల ద్వీ శ్రీరాస్త్రులవారిని నియత్నమావరణవలసినదా? ఇంకొక కాలోచింతకుండ మామిదు) లెట్లు వ్రాసిరో చూడుడు.

“వారితప్ప చెప్పుట న్యాయమే. ఇట్లుచెప్పుటకు మన కధికారము తప్పక కలదు. ఇందుపేక్షించుటయే యనునది యున్నది కావునదప్పక రాజుగారికడఁ దప్పవచ్చురని చెప్పక తప్పదు.....తప్పకవులచే లొకమునకుఁ దెలియనట్లు విషయ పూర్వకముగ తుమాపణ కాని సమర్థనము కాని వ్రాయించి తరుకుఁ గలిగినందున వాత్సల్యంబునుగాక” యని వ్రాసినారు. కవులచేతప్ప కాదని కొందఱుచున్నాయకదా! ఉపేక్షయెట్లు తప్పదు! ఇట్టి తొందరవాద నీరక విమర్శించుట కంటే మఱిపేక్షించుట చుంది.

రాజాశ్రయమునకు నెవరికి నిమిషముకేవలమి వారికున్నది. అట్లు చెప్పించవలసినవలలో వారు తప్పగాక బుగర్తించి యెవల వారిని రాజు మందలించవలసి యుండును. వారు చేసినది తప్పుని నున్న ము గాక చెలి య బ ఆ చి వారిని దగురీతిని నిర్దుష్టముచేయవచ్చును. నిర్దుష్టమందలించారని నమలొనవచ్చును. అభిప్రాయభేదమున కకకాశముగల యంశములగూర్చి వారెవ్వరిని పలికి కాని వ్రాసినారు లొకములోఁ గొందఱుగ్రామమునకుఁ బాత్రులైనను, అట్టివారి యభిప్రాయము ననుసరించి వారిసలకులవై వ్రాల్చెనై సంబంధము కలుగఁజేసికొనుట రాజునకెట్లుతగును? శ్రీరామకృష్ణ కవులు స్యంత్రిగ్రంథములు కొన్ని యాంధ్రీకరణములు కొన్ని వ్రాయుటకును రాజుగారును నిద్యనేర్పటకును నియమించ

బడిరి. వారితప్పదిన పనులలో వారిదనఁజేసిన తప్ప లేదు. వారకెఁ దోచినట్లుంధ్రకవుల మపరాధములను వ్రాసిరి. అందులకుఁ గొందఱు వారిని బహుభంకుల దూషించుచున్నారు. వారుచేసినది కేవలముతప్పవచున్నాడు. శ్రీరాజావారికిఁగూడఁ దప్పగానే తోచినదనుకొందము. తోచినంతమాత్రముచేత, లోపలకు తుమాపణ చెప్పవలసినదని రాజుగారు వారిని కానింపదగునా? మీరు వారియాధానకవులు కదా, మీరైవారి కధికారమున్నది కదా, ఎల కానింపఁగూడదని యనుట తగునా? మీరేర్పాటుయొక విధులయందే మీరై రాజుగారి కధికారమున్నదికాని, మీ యిరరకవిరుద్ధమైన రచనాన్వయకృత్యముతో వారెట్లు సంబంధము కలుగఁజేసికొనవచ్చును? శేషు రాజుగారి యాభిమతము. శేషాంధ్రీకృత్యమునకు వ్యతిరేకముగా వ్రాసిననుకొనుచు, అందులన వాంఛలంపఁజునన్ను రిట్టివాడ వాంఛలోకమునకు తుమాపణను చెప్పింపురని రాజుగారిని గోర న్యాయమగునా? రాజుగారు వాచే బలాత్కారమున లొకమునకు తుమాపణమిప్పించఁ బరుత్తింతుట తగునా? వావ్రాత రాజుగారికిఁ గూడ వెగటుగ నున్నను, వారు నన్ను నిరొధించుట న్యాయమా? ఉపేక్షించుటకూడఁ దప్పెయని రాజుగారిని నిందించుటలో నర్థము సంపదర్ప మేమైన నన్నుదా? ప్రభువునగోర కావ్యముచేయించుకొనుట లొక మునుదగదా యని, తన కింక మందలించవలసిన వాధ్యత లేదాదని, నునుభవకాస్త్ర మట్లు చెప్పవలయుటలేదా యని గురువుతో గ్రుద్దులాడవచ్చునని, మామిదులేమో వ్రాయుటచేత నీవైమాటలు సంగ్రహముగా వ్రాయఁబడినవి.

పూర్వకవులు మానాస్త్రు. శాస్త్రీకమైన మాపూర్వకవి సారస్వతమును పీకరచనానిందవారి రామకృష్ణ ప్రతిపక్షు లనవచ్చును. గోదావరిజిల్లావారికి బూర్వకపు లెట్టి సాత్త్విక, గంజాముజిల్లావారికి నష్టే కృష్ణమూర్తిశాస్త్రులవారికి వ్రాసిన సారస్వత మెట్టి యమూల్యధనమో రామకృష్ణకవులకు నష్టే. పీకవ్రాత యాంధ్రవాత్స మజీరనమునకు వాంఛసారస్వతాభి కృష్టిక వాంఛల యాత్మగోరమునకు భంగకరము లని మామిదులవ్రాసినారు. ఇట్లొకపుటచేత, పూర్వకవినింద యున్నవో లేదనో శ్రీ శాస్త్రులవారికిని మఱిగొందఱు ననుమృతములగు కొన్ని పద్యములు వ్రాయుటతోడనే, ఆంధ్రవాత్సయ జీవనమునకు వాంఛల యాత్మగోరమునకు భంగము కలుగునని యనినయెడల, మనవాత్సయజీవనమును గూర్చియు మన యాత్మగోరమున గూర్చియు మనకుఁ గల యభిప్రాయములు మిగుల నిష్కారములని పను లనుకొనుట కనకాళి ముండక తప్పదు.

ఇక మా మిత్రులగు శ్రీతీర్థపతి పేకపేక్ష్యర కవులు తమ విమర్శనములో శ్రీరాజావారముమోపము గూడ నెట్లు కాకో చెప్పవలసి నన్నుగోరిరి. ప్రభుప్రవాన్యోన్యభావ్యతకొనూర్చి శేషవ్రాసినది వారు మామరు కావున వారిచేట్లు తీరమీచనక్కర లేదని వారు గ్రహించగలరు. ఇకవారు వ్రాసిన “ఆంధ్రప్రదేశ్ సంచారము” యనువిమర్శనమువై గొంచెము వ్రాయవలసియున్నది. వారి వ్రాతనుబట్టి పీఠికాపురాధీశుల వాంఛభోజించని యన్యముగా ననుట వారికిష్టము కాక యున్నట్లుగవలయున్నది. అభిప్రాయభేదము లుండవచ్చును. అట్టివో మామిత్రులు వారినిగూర్చి వ్రాయవచ్చు దట్లనకుండ వచ్చుచుగోరి మీరేల యట్లువ్రాసితిరని నన్నుగగలే? ఆనే కుటువారినిగూర్చి యట్లు పలుకుచున్నారు, వ్రాయుచున్నాడు. శేషు నష్టే వ్రాసితిని. నామిత్రులుచు శ్రీతీర్థపతిపేకపేక్ష్యర కవులకు గురుపాదులు లగు శ్రీకృష్ణమూర్తి శాస్త్రులవారి నిష్కారణనిందావిమర్శనమున “భాషాభిహానియై పండితకవి పోషకుండై భూషింపంబును వాంఛభోజినితో” అని వ్రాసినారు. వారి గురుపాదులే యట్లు వ్రాసియుండ, భోజనకు వాంఛభోజులకు సమానభర్తము లేదని మామిత్రులు నన్నుడుగ శేల? కృష్ణమూర్తిశాస్త్రులవారు వ్రాసినట్లు భాషాభిహాని యగుట పండితకవిపోషకుండగుట సమానభర్తములు కావా? తర్కవాక్యరణ శేషాత్ శాస్త్రములలోఁ బరీక్షలు చేయించివారిలో నుత్తీర్ణులైనవానికి దగిన పారితోషికముల నిచ్చి నలించుచున్న శాస్త్రులవారును దిరుగ నుద్దరింపఁ జేయుచున్నారు. విద్యారణ్యభాష్యములలోఁ బరీక్ష వెట్టిందే వేదాభ్యుపాసకులం దుత్సహనం కలిగించుచున్నాడు. ఆఁ ధ్రసింహులూరియ్యమునై యెన్నోవే లిరిగం కీర్తి యున్నాడు. ఇకనన్నో యానుదలంచి వారినిపనుమై పనిచేయచున్నాడు. సజీకాంధ్రభారతము నచ్చొత్తించ యోజించుచున్నాడు. శ్రీకంకరనాత్ర భాష్యమును వెలుగు చేయించి యచ్చొత్తించుచున్నాడు. శ్రీరచనభూషణమును వెలుగు చేయించినారు. ఇట్లువై శ్రీరామానుజభాష్యమును వెలుగు చేయించురనిచినచున్నాము. కవిజీవితములు తిరుగ విధులును

వ్రాయించి యచ్చుచేయుచున్నాను. ఇదిచాలావా? వందల కాదు. వేలకొలది సంఖ్యగల వీధిబాలుర కన్నకత్తెలైన కావధిమల నివసించి విద్యార్థివాసము చేయుచున్నార. ఇది కలహం జెప్పినమానవశక్తియే లింకను మామిత్రులగుచాలావా? ఎవరు నాయకలారా? ఇట్లు చేయువాడు! శ్రీ బాపట్లదేవుని ప్రేరేపించితిమి నున్నావు. పంతులుగారి యాంధ్ర భాషావ్యాసమును విశాఖరము రాలా గారే యచ్చు చేయించితిమి గానమైన కిచ్చివంటి యెన్నది. అది సత్యమే యయ్యెను. ఇతర గ్రామములందలి కవులు సహితము లాకోదకావాక్యముగా రయించి తెచ్చి యచ్చు చేయించుచుండ కోరికగ్రంథములను గూడ రాజుగారి యచ్చుచేయించుట యాదాన మైయున్నది. ఎటు వచ్చినను శ్రీకృష్ణమూర్తి కాస్తులవారి యాంధ్ర భాషావ్యాసము మాత్రము నే నెఱిగించి కలహ మివ్వజేయించుట గలంబునున్నది. శ్రీకృష్ణమూర్తి గారి ప్రయత్నాలవలన నది యెల్లు జరిగియుండె నని నేననుకొనలేదు. తిగు ప్రయత్నము లావచ్చి రాజుగారిని వా రించి దిద్దించి రని ననుట చెప్పకొనదున్నాను. అనుభవం భారం మును నున్నయెడల భారము ముందు నిలవలసింది కాని రాజుగారి చిట్టప్రాయపడి యుండుచేమో? కాని, ఏమి గ్రంథమును గూర్చి కాస్తులవారి యభిప్రాయ మవ్యభా యున్నట్లగుచున్నది. స్వల్పమైన యభిప్రాయభేదముచే నిల్లు జరిగియుండును గాని మఱి విశేష మేమియు లేదనుకొందును. వారి భర్త బుద్ధి యపారము. వారిదైవభక్తి యవ్యాసము. ఇట్లెన్నియో చెప్పవచ్చును. భాషాభివృద్ధికి విశేష భజనావాయము నకేకవిధముల జేయుచున్నారు. భాషరాజుగారి చిచ్చినట్లక్షరలక్షలయ్యుచుండుటలేదని యభిప్రాయమురా? అంతర్యామి నున్నపుడు కదా యట్టి యభిప్రాయము! అట్టి కవులన్నపుడు కదా యట్టియభిప్రాయము! ఇదియన్నియు మామిత్రు లెవ్వరైన నన్నదిగి రని నేననుకొనలేదు. భాషాభివృద్ధికి సత్కార్యములు చేపినయెడల జెప్పినవానికి విన్నవారికి మంచిదని చెప్పితిని.

ఆంధ్రభాషావ్యాసము నాకో రామకృష్ణులకో యాంధ్ర కాలిదాసకృష్ణము నాపాదంపక తీరదని మామిత్రులు వ్రాసి నారు. ఇది సవిద్యుత్తమైన మాటకాదని వ్రాయుటకు విచారించుచున్నాను. ఆంధ్ర భాషా దున్నచోట నాంధ్ర కాలిదాసుడు కాని ఆంధ్రభాషావ్యాస కాని యుండ నక్కఱలేదు. కాని యాంధ్ర భాషా దున్నచోట నాంధ్ర కాలిదాసుడు యుండక తప్పదని మామిత్రుల దృఢాభిప్రాయ మైనట్లు కల బడుచున్నది. 'ఆంధ్ర భాషాదు' తన భాషా పోషకాది మాహాత్మ్యముచే నాంధ్రభాషాదగును. ఆంధ్రకాలిదాసుడు తన కవిత్వాచార్యమున నాంధ్రకాలిదాసుడగును. అంతే కాని యాంధ్రభాషాదు తనయొద్దనున్న స్వల్ప కవి నాంధ్ర కాలిదాసునిగా జేయలేదు. ఆంధ్ర కాలిదాసుడు భాషా పోషకాది సద్గుణహీనుడైన తన ప్రభువు నాంధ్ర భాషానిగా జేయలేదు. ఇంత స్పష్టమైన యంశమును గూర్చి మామిత్రు లవ్యభా చెప్పట యెందులకో తెలియవచ్చునది? వీని కేమి?

"పంతులవారి యాదారతనుబట్టి యేమి, టెన్కొత్తను బట్టి యేమి, విశేషమునుబట్టి యేమి, యీ భారమును (ఆంధ్ర కాలిదాస విరచనమున భారమును) వారు వహించ నంగీకరింపరని మేమే కాక లోతు తెచ్చిచేరి సమ్యక్తించి తీరవలయును." అని మామిత్రులు వ్రాసి నారు. ఇది సత్యము లైన మాటలు. కాని, విశేషమునుబట్టి యాదారతనుబట్టి టెన్కొత్తను బట్టి యని మామిత్రులు నా యందలి యనురాగముచే మృదులముగ జెప్పినారు. కాని, యశక్తినిబట్టి యని వా రొక్కమాటలాడ జెప్పవలసియుండెను. నిశ్చయముగా నే నట్టి భారమును వహించ నంగీకరింపను. కాని, మామిత్రులగు నివేకటకాస్తులవారే నాకాంధ్ర కాలిదాస చిరుదము నిచ్చియున్నారు. వారు మఱియింకచేమో? ఇప్పుడు జ్ఞప్తి చేయుచున్నాను. నుమారు పనులేదు సంవత్సరములక్రింద నేను రచించిన సర్వసాధువులన్నియును వారికి బంపగా "నువమాసందర్భమున నేమి రసవాదమున నేమి మీ నాంధ్రకాలిదాసులని యెట్టి విద్యాంశులకల్గి నైతను నేను రెండు చేతులెత్తి నిన్నుండమామగా జెప్పగల" నని వారు నా కవిత్వ యోగ్యతాపత్రక నిచ్చినారు. కింక వీం ద్ర ఘటా పంచానను లిచ్చిన యీ యసాధారణవిరుదమును నేను వహించుట కంగీకరించిన వాడ నే యైనయెడల నిన్ని సంవత్సరము లాపత్రికను బ్రకటింపకుండ నూరకుండి యుండువా? లేదాదా వ్రాసిన పరుమాదు నాటకములలో చేని యసాధారణముగ వైసను నిలకతి కాసంతయైన నూ

చించితివా? తప్పనిసరి యగుటచేతగాని యిప్పుడైన జెప్పి యుండువా? డొరకుండలేక యిప్పుడు చెప్పవలసి వచ్చినందులకు నామిత్రులు లోకుల గూడ నన్ను క్షమించుటగాక! నిశ్చయముగా నే నట్టి భారమును వహించలేను. నాస్వభావమును నామిత్రులు బాగుగ నెఱుంగుదురు కావుననే యట్లు వ్రాసి నాడు. ఇది చిరకాలముక్రింద మాట. ఇప్పుటి మన యాంధ్రభాషా కవిత్వజీవంబునను సందర్భముల మను నున్నందుచేమో. ఆంధ్రభాషా దున్నచోట నాంధ్ర భాషావ్యాసము చేయుచుండగ నే నన్ను నామిత్రు లాంధ్రకాలిదాసుడనీ నారు. కాని, యాంధ్రభాషావ్యాస పంతులవారికో రామకృష్ణకవులకో యాంధ్రకాలిదాసకృష్ణము నాపాదంపక తీర దని యిప్పుడెనుచున్నాను. వీనిలో ననందర్భము మున్నయెడల దానిని గ్రహించుకొనుటకు నామిత్రులకంటె నన్ను లెప్పుడు?

మామిత్రులు రసవ్యాసము మొదలగువారితో మ.గించిరి. దాని యభిప్రాయ మిది: ఒకజంతువు నొక్కము మెంచి నాడు. అదియొక్కనిని గఱచినది. ఎవరొకజంతువును గొట్టుట సంభవము యుక్తమా? దానిని తెంచుచున్న సంవత్సరములో జెప్పి దాని పొంగుడయెట యుక్తమా? వీరు ప్రశ్నమును జెప్ప మన నామిత్రులు నన్ను డిగినారు.

అట్టిజంతువును తెంచి దానిని దగినకట్టులలో నుండుకపోవుట "ఇండియన్ విన్ లో" ప్రకారము శిక్షాన్యమైన నేరము. అజంతువును గొట్టుట సంవత్సరము? దానిని తెంచువాని తో జెప్పనేల? సమాధముననున్న "మేజిస్ట్రేటుకోర్టు" నకు బోయి "చార్జ్" యిచ్చుట ముక్కునకు నూజియిన మాద్యము. ఆంధ్రకవులవలన రాధములనె నిది యభిప్రాయభేదములతో గూడిన యంశముకాక, శిక్షాకాననముక్రిందికి దాదగిన నేర మగుటచేత నంతకంటె సరళమైనమాద్యము నేటికటి లేదని నాయభిప్రాయము.

మనలో మన మెన్ని తిట్లు తిట్టుకొనినను సరియే కాని పుణ్యాత్ములు భాషాభివృద్ధిని ప్రభువులను మాత్రము నిందింపవలదని నేను నామిత్రులందఱతో మనవిచేసికొనుటకే యీవాదమునడిగితిని. అందువైకన్న దిట్టుచున్నాను. ఇప్పుడు వచ్చినట్లెల్ల నన్ను నామిత్రులు తిట్టించుట, భాషాభివృద్ధిని నిందింపవలదని మంచిమాటను నేనాడినంత మాత్రమున నామిత్రులందఱ యీ త్రవయన్నుకంటె బరిపక్వములగు లోకానుభవమును వారితేటిక కవిత్వాసంపత్తియు నుపయోగముచి సమవయస్కుడనో లేక రవంత పెద్దవాడనో యయిన నన్ను దిట్టుటలో "పూర్తిగా గృతకృత్య"లగునెడల నాకు మహా సందేహము కాని భాషాభివృద్ధిలగు ప్రభువులనుమాత్రము నిందింపవలదని నామిత్రులందఱకు బ్రార్థించుచున్నాను. అంత మాత్రముచే బ్రభువులనుమాత్రము నాయభిప్రాయము కాదు. అది మన యిహపరములకు దగదు. ఇన్నిమాటలే? "కదావ్యలు, కాంతిత్వము, సత్విరుద్ధము, భాషాపాషణము ప్రసిద్ధిగాంచినవారిని నిందించుట వాదపాతుకవియే మానిశ్చయమని వ్రాసిన కృష్ణమూర్తికాస్తులవారి మాటలను మనస్సునందుంచుకొన నామిత్రుల నందఱకు బ్రార్థించుచున్నాను.

నేక సెంకవ్యాసము మాత్రమే వ్రాసి యూరకుండవలయు నని యెంచితిని కాని నేనాడినమాట కవులకంగిచ్చి మోటులు తెలియజేయుటనీ దీనివ్రాసితిని. పనిలోబనియని నామిత్రులగు కృష్ణమూర్తి కాస్తులవారికిని శ్రీతిరుపతి వేంకటేశ్వర కవులతోడను గొన్ని నాకు దోచినయంశముల జెప్పితిని. ఇందువై నెన్ని యశ్రువుల ప్రశ్నములు బయలుపడినను నెట్టి వాదములు బయలుపడినను మిత్రులు నన్నెట్లు నిందించినను, నేను తర మీయకుండునెడల నామిత్రులు నన్ను స్వభా భావం పవలదని నేనుచున్నాను. వాదమున కంత ముండునా? అందు లోక బ్రహ్మాంశములనిడిది. వైయంశములకుఁబోయి ప్రాంత వైరములు తీర్చుకొనవలయు నని వ్రాసి నాఁతల కంఠమెక్కుడిది? అదిగాక నామిత్రులనుమాత్ర మీవాగ్యుద్ధ మొత్తకాలముచేతనేక ప్రాణ నాశకమున జర్మయందగ్ధమే అంతమునకు వచ్చుచున్నది. కొన్ని మాసములనుండి పత్రికావాదము ప్రబలముగా జరుగుచున్నదికా! జరిగిన దేదో జరిగినది. ఇంతకును ఆంధ్రకవుల కవులలో నగ్రసేవల మని మేమును గర్వపడువారమే. మా పద్యము లాంధ్రకవుల నిందించు తలపుతో వ్రాయబడలేదు. మే మింతమున్ను రచించిన కృతులందు నన్ను యభివృద్ధిరకునకు ననుసారములు, తిక్కన పోషయాదజి మొత్తములు, సకలాంధ్రకవిశ్రేయలకు సామ్యములును జేసియున్నారము. ఆంధ్రకవుల యపరాధములలో గొన్ని యంపరంపరగా యున్న లాడుకొను కింకదంతు లెకాళి చేయుటకై వ్రాయబడినవి. మఱికొన్ని యవ్యాసదేశములుగా రచియింపబడినవి" అని రామకృష్ణ

కవులు జేశభక్తి యను వ్యాసముని వ్రాసియున్నారు. పూర్వ కవుల నిందించు తలపుతో వ్రాయలేదని, మాకు వారియెడల బరిపూర్ణ భక్తి యని, తల తోడలేని పూర్వ కవుల నపమానించుట మొదలగు నుద్దేశములతో నావ్యాసము నాగిసిలిమని కలలోక్తిగా వారు చెప్పుచుండగా నింక నామిత్రులకు దగ నేల? ఇంకను వారిని దిట్టుచే? వారు జేశభక్తి యను వ్యాసమును బ్రకటించిన తరువాత చూడ శ్రీకృష్ణమూర్తికాస్తులవారు రెండవ విజయధ్వజములో నేమి, శ్రీతిరుపతి వేంకటేశ్వర కవులు "ఆంధ్రభాషా దననేమి?" యను వ్యాసములో నేమి, వారిని వచింపకుండని దుర్భాష లాడుట మాడగా మామిత్రుల యీ లోభమునకు మత్స్యమునకు నాగిమానునకు గారణ మిది కాక మఱి యేదో యుండవచ్చు నని నిశ్చయముగా నయ్యులని కచ్చుచున్నట్లగుచున్నది. ఇది కేవల మనచింత. కావున, ఇకనైన కాంతివహించి యీ త్రవయన్నగుటచే నేమింకను స్వల్పకాలము సుత్రమగ్రంథరచనయందు పయోగపరిచి మామిత్రులు కృతార్థులై భాషకు వన్నె చేపలయని ప్రార్థించుచున్నాను.

పానుగంటి లక్ష్మీ నరసింహారావు.

ఆంధ్ర భాషా వ్యాసము.

కరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసంతోషము.

నాయుడుల నబ్బావమును గురించిన కాశ్చీయచక్ర.

గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.

ఇప్పుడైతా చక్కని గ్రంథము. తల ౧౦.౦.౦.

మనెడను, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాస్వామిగారు.

పానుగంటి ౨౧౨, వదరామ.

(1869) నోటీసు.

ప్రముఖులు యట్టేలు తాలూకు బెజవాడ ఏలూరు గుంటూరులో యున్న స్తలములు బంగళాలు 1918 సం॥ జనవరి 29-వ తేదీ లగాయతు ఏలం వేయబడును. 29-1-19 ల 1-2-19 తేదీ వరకు. బెజవాడలోని స్తలములు బంగళాలు 2-2-19 ల 4-2-19 వరకు. గుంటూరులోని స్తలములు. 6-2-19 ల 9-2-19 వరకు. ఏలూరులోని స్తలములు బంగళాలు కావలసినవారిలు ఏలం వేయు తేదీలకు రాగోరడమైనది. బెజవాడ స్తలములు బెజవాడలోను, ఏలూరు స్తలములు ఏలూరులోను, గుంటూరు స్తలములు గుంటూరులోను వేలం వేయబడును. ఏలంపాటవరతులు పాట కాలమందు తెలుకడ మవును.

V. E. H. Office } (Sd). M. V. APPAROW,
Nuzvid } Zamindar
9-11-18 } Vuyyur.&c Estates

నోటీసు.

బెజవాడ కావరస్తులు, పబ్లికెట్టి పండర్ వాగ్ 2 ఫుంటసాల పెంకటరంగయ్య రి బెంబిగి కరణప్ప 4 మందడ పెంకట్రాయుడుగారి కుమార్లు (1) ఈ. హనుమయ్య (2) ఈ. పెంకటసుబ్బారావు 5 గూడవల్లి కుబ్బారా రుడుగార్ల తాలూకు క్రిదుర్గా మల్లేశ్వర రైతుమిల్లు పేరుతో బెజవాడ బొకమ్మగిరి పలోనెం 4/1 రు గల ఇంట్లో పెట్టుబడిన ఫ్యాక్టరీలో ఇంతకురడ వర్కుచేయుచున్న గ్రీన్ కాటన్ కంపెనీ 60 హాగ్నెసర్ గల ఆయిల్ ఇంజన్ కంపిటుగా ఒకటిన్ని, అందుకు సంబంధించిన షాప్టింగు ఒకటి, చక్రములు, నీళ్ళపంపు, నాల్గురు ఇంకా ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించిన చిల్లరసామానులన్న భాగస్థులందఱు కలిసి స్వయముగా ఆన 1918 సం॥ డిసెంబరు నెల 2, 3, 4 తేదీలను వేలముచేసి ఆఖరుపాటమీద కొట్టివేయబడును గనుక కావలసినవారువచ్చి కొనుక్కోవచ్చును. వరతులు వేలంపాట కాలమందు తెలియపర్చడ మవును. కావలసినవారికి ఏవిధమైన సంజాయిషీ కావలసినవిచ్చివచ్చుటకీ ఈదిగువ సంతకము చేసిన వారలకు వ్రాసి జవాబు తెప్పించుకో వచ్చును.

ఘంటసాల పెంకటరంగయ్య

బెంబిగి కరణప్ప,

బెజవాడ. (1860) మనెడను.